

5/0/0

**ผลการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือที่มีต่อความสามารถในการอ่าน
ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านน้ำลาด จังหวัดน่าน**

นางวนิดา ศิริวรรณชัย

**การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**

พ.ศ. 2551

**Effects of the Provision of Language Activities in Book Corner on Preschool
Children's Reading Ability at Ban Namlad School in Nan Province**

Mrs. Wanida Siriworwatchai

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction**

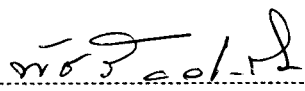
School of Educational studies

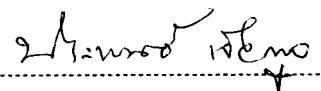
Sukhothai Thammathirat Open University

2008

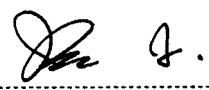
หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือที่มีต่อความสามารถ
ในการอ่านของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านน้ำลาด จังหวัดน่าน
ชื่อและนามสกุล นางวนิดา ศิริวรรณชัย
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรี ผลโยธิน

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรี ผลโยธิน)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประพนธ์ เจียรกุล)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับการศึกษา
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิศักดิ์ จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
วันที่ 24 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2551

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือที่มีต่อความสามารถในการอ่าน
ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านน้ำลาด จังหวัดน่าน
ผู้ศึกษา นางวนิดา ศิริวรวิจน์ชัย ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรี ผลโยธิน ปีการศึกษา 2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัย
ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือ

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เด็กปฐมวัย ที่ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1
ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนบ้านน้ำลาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 1 จำนวน 13 คน
ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย คู่มือการจัดกิจกรรมภาษาใน
มุมหนังสือ และแบบวัดความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือ มี
ความสามารถในการอ่านสูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรม

คำสำคัญ กิจกรรมภาษา มุมหนังสือ ความสามารถในการอ่าน เด็กปฐมวัย

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือและความอนุเคราะห์ให้คำแนะนำและความช่วยเหลือจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรี ผลโยธิน อาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดถึง รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาพรรณ เอี่ยมสุภามิตร และรองศาสตราจารย์ ดร.อรุณี หรดาล ที่สั่งสอนอบรมให้ความรู้และแนวคิดในด้านการศึกษาปฐมวัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ ดร.นิคม นาคอ้าย อาจารย์อรปรียา ญาณะชัย และอาจารย์มยุรี พึ่งทอง ที่ได้กรุณาตรวจเครื่องมือการวิจัย และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข รวมทั้ง ผู้อำนวยการวิจัย วงศ์นันท์ ที่ให้การสนับสนุนในด้านการศึกษาค้นคว้า และการพัฒนาตนเองเสมอมา

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่คอยห่วงใย และสนับสนุนมาโดยตลอด ขอขอบคุณทุกคนในครอบครัวที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจให้เสมอ

ขอใจเด็กอนุบาลตัวน้อยที่คอยสร้างแรงบันดาลใจให้ใฝ่หาความรู้และคำตอบในเรื่องต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

วนิดา ศิริวรรณชัย

พฤศจิกายน 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน	6
ความหมายและความสำคัญของการอ่าน	6
องค์ประกอบของการอ่าน	9
พัฒนาการทางการอ่าน	10
แนวทางการสอนอ่าน	11
กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	12
การประเมินการอ่าน	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน	15
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมุมหนังสือ	17
ความหมายและความสำคัญของมุมหนังสือ	17
การจัดมุมหนังสือในห้องเรียนปฐมวัย	19
การเลือกหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย	22
แนวการจัดกิจกรรมในมุมหนังสือ	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมุมหนังสือ	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	29
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	29
เครื่องมือการวิจัย	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล	30
การวิเคราะห์ข้อมูล	31
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
ตอนที่ 1 ผลการวัดคะแนนความสามารถในการอ่านก่อนและหลังการทดลอง	33
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่าน ก่อนและหลังการทดลอง	34
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านหลังการทดลองโดยเทียบเกณฑ์	36
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	38
สรุปการวิจัย	38
อภิปรายผล	40
ข้อเสนอแนะ	43
บรรณานุกรม	44
ภาคผนวก	48
ก ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
ข แบบวัดความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัย	51
ค คู่มือการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือ	54
ง ภาพการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือ	62
ประวัติผู้ศึกษา	65

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ผลการวัดความสามารถในการอ่านรายบุคคลก่อนและหลังการทดลอง.....	33
ตารางที่ 4.2 ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่าน ก่อนและหลังการทดลอง.....	35
ตารางที่ 4.3 คะแนนความสามารถในการอ่านหลังการทดลองโดยเทียบเกณฑ์.....	36

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาทักษะทางภาษาถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับเด็กปฐมวัย ทั้งนี้เนื่องจากภาษาเป็นเครื่องมือสำหรับการคิด ซึ่งจะนำไปสู่พัฒนาการทางเชาว์ปัญญาในชั้นสูง ภาษาเป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสาร ทั้งในการแสดงออกถึงความต้องการ ความรู้สึกนึกคิด และข่าวสาร อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ โดยเป็นสื่อกลางที่ช่วยให้มนุษย์สามารถถ่ายทอดความคิดที่เป็นนามธรรมได้ (วรรณาท รักษกุลไทย 2551: 11-12)

ทักษะทางภาษาประกอบด้วยทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งการอ่านถือเป็นทักษะทางภาษาที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ของเด็กและมีความสัมพันธ์กับการรู้หนังสือของเด็ก เพราะการรู้หนังสือหมายถึงปฏิสัมพันธ์ทางปัญญาที่มีความซับซ้อนที่เกิดขึ้นระหว่างผู้อ่านกับข้อความ และระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องทั้งทักษะความรู้ และมีความหลากหลายไปตามภาระงานและสถานการณ์ (Machado 1999 อ้างถึงใน นฤมล เนียมหอม 2551: 24) ซึ่งการรู้หนังสือของเด็กปฐมวัยเป็นการรู้หนังสือในระยะแรกเริ่มก่อนที่จะพัฒนาไปสู่ทักษะการรู้หนังสืออย่างเป็นทางการ ปิยะนันท์ หิรัณย์ชโลธร (2548: 1) กล่าวว่า การรู้หนังสือเบื้องต้น (Early Literacy) หมายถึง ความสามารถในการอ่าน เขียน พูดและฟังโดยเน้นไปที่ทักษะการอ่านและการเขียน ดังนั้น การวางรากฐานที่ดีให้แก่การรู้หนังสือในระยะแรกเริ่ม ย่อมส่งผลดีต่อทักษะการรู้หนังสืออย่างเป็นทางการ นั่นคือ เด็กที่รู้หนังสือและสามารถอ่าน ได้ดีย่อมจะเรียนรู้ได้ดีไปด้วย

การเรียนอ่านในชั้นอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็กไม่ใช่สิ่งที่เป็นไปไม่ได้ เด็กๆ รักที่จะอ่าน เช่นเดียวกับความคาดหวังของพ่อแม่ที่อยากจะให้ลูกเรียนอ่านในโรงเรียน การเรียนอ่านมิใช่เป็นเพียงความต้องการทางสังคมเท่านั้น แต่เป็นความจำเป็นทางด้านวิชาการที่สำคัญ เด็กอ่านเก่งมากเท่าไร เป็นเครื่องชี้ให้เห็นความสำเร็จของการเรียนในโรงเรียนมากเท่านั้น (สุภาวดี ศรีวรรณะ 2542: 84) นอกจากนี้ ไพพรรณ อิมทนิล (2546: 90) ได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่า การอ่านเป็นสิ่งสำคัญที่ควรปลูกฝังและส่งเสริมให้เด็กรักการอ่านตั้งแต่วัยเป็นเด็กเล็ก และควรส่งเสริม

อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ก่อนเข้าโรงเรียน ยิ่งเร็วเท่าไรก็ยิ่งได้ผลดีเท่านั้น ดังนั้น การให้เด็กได้มีประสบการณ์เกี่ยวกับหนังสือหรือมีประสบการณ์ในการอ่าน จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง ดังที่ลีช (Leach) ผู้เชี่ยวชาญด้านการเลี้ยงดูเด็กกล่าวไว้ว่า “ไม่มีเด็กคนใดเลิกกิน ไปสำหรับหนังสือ การปิดกั้นไม่ให้เด็กรู้จักหนังสือจนกว่าเด็กจะอ่านออก ก็เหมือนกับไม่คุยกับเด็กจนกว่าเด็กจะพูดได้” (มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก 2550)

ประสบการณ์สำคัญด้านสติปัญญาในเรื่องการใช้ภาษาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ได้แก่ การอ่านในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก อ่านภาพหรือสัญลักษณ์จากหนังสือนิทานหรือเรื่องราวที่สนใจ โดยมีตัวอย่างการจัดกิจกรรม เช่น อ่านนิทาน อ่านป้ายและสัญลักษณ์ที่สนใจ หรือนิทานให้เพื่อนฟัง (กระทรวงศึกษาธิการ 2547: 22) นฤมต เนียมหอม (2551: 31-35) ได้ยกตัวอย่างการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน เช่น การอ่านออกเสียงให้เด็กฟัง การให้เด็กเล่าเรื่องซ้ำ การอ่านร่วมกัน การอ่านอิสระ การอ่านตามลำพัง การเขียนร่วมกัน การเขียนอิสระ ซึ่งการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะทางการอ่าน ควรยึดแนวปฏิบัติที่เหมาะสมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย เช่นเดียวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาสำหรับเด็ก กล่าวคือ ไม่ควรเป็นการสอนทักษะทางภาษาอย่างเป็นทางการ แต่ควรเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความท้าทายให้เด็กเกิดความต้องการที่จะร่วมกิจกรรม และสามารถประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรมด้วยตนเองหรือมีผู้ใหญ่คอยชี้แนะ อีกทั้งเป็นกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการทางภาษาของเด็ก จะช่วยให้เด็กก้าวไปสู่พัฒนาการทางภาษาในขั้นต่อไป

มุมหนังสือเป็นมุมเสริมที่เด็กมีโอกาสเข้ามาปฏิบัติกิจกรรมที่สนใจเกี่ยวกับหนังสือมากที่สุด เป็นมุมที่สงบ มีบรรยากาศที่ช่วยให้เด็กเข้าไปดูรูปภาพ อ่านหนังสือนิทาน ฟังนิทาน เพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับตัวหนังสือและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก ซึ่งเด็กสามารถเลือกทำกิจกรรมสงบๆ ตามลำพังหรือเป็นกลุ่มเล็กๆ ได้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2547: 99) การส่งเสริมและพัฒนาด้านการอ่านของเด็กอาศัยปัจจัยที่ส่งเสริมซึ่งประกอบด้วยปัจจัยภายในตัวเด็กและปัจจัยที่เป็นสภาพแวดล้อมที่จัดสร้างขึ้นมาได้ สมิทและจอห์นสัน (Smith and Johnson 1976 อ้างถึงใน วชิราภรณ์ ชุมพล 2547: 14-15) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีผลต่อการส่งเสริมและพัฒนาการอ่านของเด็ก ได้แก่ ระดับสติปัญญาของเด็ก วุฒิภาวะและความพร้อม แรงจูงใจ สภาพร่างกาย อารมณ์ สภาพแวดล้อม และการจัดโปรแกรมการอ่าน ดังนั้น หากผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กเป็นต้นว่า ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง จัดองค์ประกอบเพื่อส่งเสริมพัฒนาการอ่านให้แก่เด็กได้อย่างเหมาะสมแล้ว ย่อมสามารถพัฒนาการอ่านให้แก่เด็กได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่า การอ่านมีความสำคัญต่อเด็กและเป็นทักษะที่สามารถส่งเสริมให้แก่เด็กได้ ซึ่งมุมหนังสือเป็นมุมที่มีความเหมาะสมที่จะส่งเสริมทักษะการอ่านในระดับปฐมวัย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ผลการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือที่มีต่อความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัย ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ จะเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยนำไปจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือเพื่อส่งเสริมพัฒนาการหรือส่งเสริมความสามารถทางการอ่านให้แก่เด็กปฐมวัยต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมในมุมหนังสือ

3. สมมติฐานการวิจัย

หลังการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือ เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้น

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ประชากร ประชากร คือ เด็กปฐมวัย อายุ 5 - 6 ปี ศึกษาใน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนในตำบลสถาน จังหวัดน่าน

4.2 กิจกรรมที่ใช้ในการทดลอง กิจกรรมที่ใช้ในการทดลอง คือ กิจกรรมภาษาในมุมหนังสือที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ดังรายละเอียดที่ปรากฏในคู่มือการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือ (ภาคผนวก ก)

4.3 ระยะเวลาในการทดลอง ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โดยใช้เวลาในช่วงกิจกรรมเสรี เป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน

4.4 ตัวแปรที่ศึกษา

4.4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ กิจกรรมภาษาในมุมหนังสือ

4.4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัย

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 มุมหนังสือ หมายถึง บริเวณหนึ่งของห้องเรียนที่ใช้จัดวางหนังสือ หรือแสดงหนังสือสำหรับเด็ก เพื่อให้เด็กเข้าไปอ่านและทำกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับหนังสือ

5.2 กิจกรรมในมุมหนังสือ หมายถึง กิจกรรมที่ผู้วิจัยได้เตรียมให้เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงในการเข้ามาในมุมหนังสือ ได้แก่

5.2.1 การอ่านออกเสียง คือ การให้เด็กช่วยกันเลือกหนังสือที่สนใจในมุมหนังสือให้ครูอ่านให้ฟัง โดยครูอ่านชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ชื่อผู้วาดภาพประกอบ อ่านเนื้อเรื่องพร้อมกับชี้ข้อความขณะที่อ่านและเปิดโอกาสให้เด็กถาม หรือสนทนาเกี่ยวกับตัวละคร

5.2.2 การอ่านร่วมกัน คือ การเลือกหนังสือร่วมกับเด็กและอ่านร่วมกัน โดยครูชี้อ่านชื่อเรื่อง ชี้อ่านคำแล้วให้เด็กอ่านออกเสียงไปพร้อมๆ กัน เมื่อเด็กคุ้นเคยแล้วอาจผลัดให้เด็กออกมาเป็นผู้ชี้คำอ่านแทนครู

5.2.3 การอ่านอิสระ คือ การให้เด็กเลือกหนังสือมาอ่านเองตามความสนใจ โดยที่เด็กอาจจะอ่านร่วมกันในกลุ่มเล็กๆ หรือเลือกหนังสือที่สนใจมาอ่านเองตามลำพัง

5.3 ความสามารถในการอ่าน หมายถึง ความสามารถตามพัฒนาการทางการอ่านของเด็กปฐมวัยชั้นที่ 2 (4-5 ปี) และชั้นที่ 3 (4, 5, 6 ปี) ในคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี) ได้แก่

5.3.1 ถือหนังสือไม่กดับหัว

5.3.2 อ่านชื่อเรื่องหนังสือ

5.3.3 อ่านหนังสือจากซ้ายมือไปขวามือ

5.3.4 ชี้คำหรือมองตัวหนังสือขณะอ่าน

5.3.5 ใช้ภาพเป็นสื่อสำหรับอ่าน

5.4 เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กอายุระหว่าง 5-6 ปี ศึกษาในชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านน้ำลาด จังหวัดน่าน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือมีความสามารถในการอ่านมากขึ้น

6.2 ได้แนวการจัดกิจกรรมภาษาในมุนหนังสือที่ส่งเสริมพัฒนาการทางการอ่านของเด็กปฐมวัย

6.3 เป็นแนวทางสำหรับครูปฐมวัยและผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนากิจกรรมการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือที่มีต่อความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านน้ำลาด จังหวัดน่าน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเสนอผลการศึกษาค้นคว้า ดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

- 1.1 ความหมายและความสำคัญของการอ่าน
- 1.2 องค์ประกอบของการอ่าน
- 1.3 พัฒนาการทางการอ่าน
- 1.4 แนวคิดการสอนอ่าน
- 1.5 กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
- 1.6 การประเมินการอ่าน
- 1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมุมหนังสือ

- 2.1 ความหมายและความสำคัญของมุมหนังสือ
- 2.2 การจัดมุมหนังสือในห้องเรียนปฐมวัย
- 2.3 การเลือกหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย
- 2.4 แนวการจัดกิจกรรมในมุมหนังสือ
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมุมหนังสือ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

1.1 ความหมายและความสำคัญของการอ่าน

1.1.1 ความหมายของการอ่าน

จากการศึกษาค้นคว้าความหมายของการอ่าน พบว่ามีผู้ให้ความหมายไว้

ดังนี้

สุภาวดี ศรีวรรณ (2542: 87) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการค้นหาความหมายจากตัวอักษร คำที่ถูกจัดรวบรวมอยู่บนหน้ากระดาษไว้ก็เพื่อสื่อความหมายที่ต้องการแสดงออก ผู้อ่านจะรับรู้สัญลักษณ์หรือตัวอักษรด้วยสายตาเป็นประการแรก หลังจากนั้นก็จะค้นหาความหมายหรือทำความเข้าใจกับสัญลักษณ์นั้น

นิไพพรรณ เกิดสว่าง (2547: 23) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านคือ กระบวนการทางสมองอย่างหนึ่ง ที่แปลสัญลักษณ์ต่างๆ หรือตัวอักษรออกมาเป็นคำพูด และถ่ายทอดเพื่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน ซึ่งในการอ่านนั้น ผู้อ่านจะต้องอาศัยทักษะการอ่านหลายอย่าง เช่น การผสมผสานตัวอักษร การวิเคราะห์คำ การถอดความ การตีความ และการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับสิ่งที่อ่าน จึงจะทำให้การอ่านและการแปลความหมายมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อำพร ศรีหรัญ (2540: 16) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านคือ การสร้างความหมายจากสัญลักษณ์โดยผ่านกระบวนการทางความคิดออกมาเป็นภาษาซึ่งจะเข้าใจมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความสามารถในการใช้ความคิดและความสนใจในการอ่าน

สุภัทรา คงเรือง (2539 อ้างถึงใน นฤมล เนียมหอม 2551: 27) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่เด็กใช้ในการถอดรหัสสัญลักษณ์ และการทำความเข้าใจความหมายที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดผ่านสัญลักษณ์เหล่านั้น

จากความหมายที่ศึกษามาทั้งหมดสรุปได้ว่า การอ่าน คือ การสร้างความหมายจากสัญลักษณ์ต่างๆ หรือภาพ โดยอาศัยกระบวนการทางความคิดและการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับสิ่งที่อ่าน ซึ่งประสบการณ์ ความสามารถในการคิด และความสนใจในการอ่านเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การอ่านเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.2 ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญและมีความเกี่ยวข้องต่อการดำเนินชีวิตและการเรียนรู้ของทุกคน มีผู้ให้ความสำคัญของการอ่านไว้ ดังนี้

นิตยา ประพฤติกิจ (2540: 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งในการศึกษาทุกสาขาวิชา นักการศึกษาเชื่อว่า เด็กที่อ่านเก่งแล้วมักจะประสบความสำเร็จในการเรียนทุกๆ สาขาวิชา

ชุติมา สัจจามันท์ (2529: 3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านสรุปได้ว่า การอ่าน หมายถึงการมีชีวิตอยู่ เพราะวิทยาการและความรู้ต่างๆ ถูกค้นพบและเกิดองค์ความรู้ใหม่ให้ได้เรียนรู้โดยไม่มีสิ้นสุด ความสำเร็จในการศึกษามักเป็นผลมาจากความสามารถในการอ่าน นอกจากนี้การอ่านยังก่อให้เกิดความสนุกสนาน สร้างสรรค์จินตนาการ ขยายขอบเขตของชีวิต

ทำให้รอบรู้ หูตากว้างไกล

วรรณิ โสมประยูร (2539: 121-122) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งในการศึกษาเล่าเรียนทุกระดับ ผู้เรียนจำเป็นจะต้องอาศัยทักษะการอ่าน ทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของวิชาการต่างๆ เพื่อให้ตนเองได้รับความรู้และประสบการณ์ตามที่ต้องการ
2. ในชีวิตประจำวันทั่วไป คนเราต้องอาศัยการอ่านติดต่อสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจกับบุคคลอื่นร่วมไปกับทักษะการฟัง การพูด การเขียน ทั้งในด้านภารกิจส่วนตัวและการประกอบอาชีพการงานต่างๆ ในสังคม
3. การอ่านช่วยให้บุคคลสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านไปปรับปรุงและพัฒนาอาชีพ หรือธุรกิจการงานที่ตนเองกระทำอยู่ให้เจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จได้ในที่สุด
4. การอ่านสามารถสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคลในด้านต่างๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น ช่วยให้ผู้รู้สึกมั่นคงปลอดภัย ช่วยให้ได้รับประสบการณ์ใหม่ ช่วยให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ช่วยให้มีเกียรติยศ ชื่อเสียง
5. การอ่านทั้งหลายจะส่งเสริมให้บุคคลได้ขยายความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้นอย่างลึกซึ้ง และกว้างขวาง ทำให้เป็นผู้รอบรู้ เกิดความมั่นใจในการพูดจาปราศรัย การบรรยายหรือการอภิปรายปัญหาต่างๆ นับว่าเป็นการเพิ่มบุคลิกภาพและความน่าเชื่อถือให้แก่ตนเอง
6. การอ่านหนังสือหรือสิ่งพิมพ์หลายชนิดนับว่าเป็นกิจกรรมนันทนาการที่น่าสนใจมาก เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร นวนิยาย การ์ตูน เป็นการช่วยให้บุคคลใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และเกิดความเพลิดเพลินสนุกสนานได้เป็นอย่างดี
7. การอ่านเรื่องราวต่างๆ ในอดีต เช่น ศิลปิน ประวัติศาสตร์ เอกสารสำคัญ วรรณคดี ช่วยให้ผู้นุชนรู้จักอนุรักษณ์มรดกทางวัฒนธรรมของคนไทยเอาไว้ และสามารถพัฒนาให้เจริญรุ่งเรืองต่อไปได้

การอ่านเป็นสิ่งสำคัญยิ่งของชีวิตมนุษย์ในปัจจุบันและอนาคต เพราะการอ่านเป็นกระบวนการสร้างองค์ความรู้ เพิ่มพูนประสบการณ์ ความคิด และจิตวิญญาณ ให้คนเกิดความงดงามทางสติปัญญา และวุฒิภาวะนำไปสู่การเกิดกระบวนการพัฒนาชีวิตให้เป็นไปในทางที่ดีงาม นอกจากนี้ การอ่านยังนำไปสู่การค้นพบแนวคิดที่ดี ที่จะนำมาประยุกต์เป็นความคิดของผู้อ่านได้ และการอ่านทำให้ได้สาระความรู้มากกว่าการหาความรู้ด้วยวิธีอื่นๆ เพราะ

สามารถอ่านเพื่อค้นหาความรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2550: 5-10)

ในมุมมองของพ่อแม่ที่ให้ความสำคัญต่อการอ่านหนังสือ ได้ตระหนักรู้ว่า การอ่านหนังสือนอกจากจะช่วยให้มีความคิดกว้างไกลมีจินตนาการ ความรู้ ความสนุกสนาน ความเพลิดเพลินแล้ว ยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างความรู้อันจะนำไปสู่การส่งเสริม พัฒนา และแก้ไขปัญหาเด็ก สังกม และชุมชนได้ กล่าวคือ หนังสือที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับการประกอบอาชีพต่างๆ ผู้อ่านสามารถนำไปประยุกต์ใช้และแนะนำผู้อื่นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพจนสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวได้ การจัดกิจกรรมการอ่านในครอบครัวช่วยเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว หนังสือที่นำเสนอความรู้เกี่ยวกับโรคภัยและการดูแลสุขภาพสภาพหรือหนังสือธรรมะ ช่วยให้ผู้อ่านได้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพกายและสุขภาพจิต การอ่านช่วยฝึกวินัยในการใช้หนังสือรวมถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้อ่านโดยเรียนรู้ผ่านตัวละครในหนังสือ จะเห็นได้ว่า การอ่านมีความสำคัญในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ทั้งในด้านการศึกษาและการดำรงชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เพราะ การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้และนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการอ่าน ไปปรับปรุง และพัฒนาอาชีพหรือธุรกิจ การงานที่ตัวเองกระทำอยู่ให้เจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จได้

สำหรับในระดับปฐมวัยนั้น เด็กส่วนใหญ่ยังไม่สามารถอ่านหนังสือด้วยตนเองได้อย่างหลากหลายตามความต้องการ หากเด็กได้ฟังผู้ใหญ่อ่านหนังสือให้ฟังเป็นประจำย่อมที่จะได้รับประโยชน์จากการอ่านได้เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ อีกทั้งยังเป็นแรงจูงใจให้อยากอ่านและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กได้เป็นอย่างดี

1.2 องค์ประกอบของการอ่าน

สุภัทรา คงเรือง (2539: 19-20) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านที่เด็กควรเรียนรู้ ดังนี้

- 1) ความรู้เกี่ยวกับการใช้หนังสือ ได้แก่ การรู้ทิศทางในการถือหนังสือ การรู้ส่วนประกอบของหนังสือ และการรู้ทิศทางในการอ่าน
- 2) ความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร ได้แก่ การรู้ว่าการอ่านกับการเขียนสัมพันธ์กัน การรู้จักคำคุณตา การรู้ว่าคำคืออะไร การรู้จักตัวอักษรตัวแรกและตัวสุดท้ายของคำ และการรู้รูปร่างและทิศทางของตัวอักษร
- 3) ความรู้เกี่ยวกับเครื่องหมายวรรคตอน ได้แก่ การรู้ความหมายของเครื่องหมายคำพูด เครื่องหมายคำถาม และเครื่องหมายอัศเจรีย์

4) ความรู้เกี่ยวกับการใช้สิ่งชี้แนะในการคาดคะเนและตรวจสอบการคาดคะเน ได้แก่ การคาดคะเน และการตรวจสอบการคาดคะเน โดยอาศัยภาพ ความหมายของคำ โครงสร้างของประโยคและ/หรือพยัญชนะต้นของคำ

องค์ประกอบของการอ่าน เป็นสิ่งจำเป็นที่เด็กจะต้องเรียนรู้สำหรับการอ่าน ดังนั้นการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถทางการอ่านของเด็กควรนำองค์ประกอบในการอ่านมา กำหนดในสาระการเรียนรู้ด้วย

1.3 พัฒนาการทางการอ่าน

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี) ได้ระบุถึง พัฒนาการทางการอ่านของเด็กปฐมวัย (กระทรวงศึกษาธิการ 2547: 132) ดังนี้

ขั้นที่ 1 (3 – 4 ปี)

สนใจถือหนังสือ เห็นการสร้างความหมายจากตัวหนังสือเป็นเรื่องอัศจรรย์ ฟังคำอ่าน เล่นคำ ตระหนักในตัวหนังสือที่แวดล้อม ใช้ตัวหนังสือประกอบการเขียนภาพ ถือหนังสือหัวกลับ

ขั้นที่ 2 (4 – 5 ปี)

เลียนแบบการอ่าน อ่านเรื่องที่คุ้นเคย จำชื่อและคำต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม เริ่มอ่านคำจากภาพ อ่านคำที่พบเห็นบ่อยๆ พูดย่อคำที่เริ่มต้นเหมือนกัน เริ่มมีความรู้ในการถือหนังสือ จำคำสำคัญในโคลง กลอน นิทาน

ขั้นที่ 3 (4, 5, 6 ปี)

เขียนและอ่านกลับคำที่เขียน อ่านหนังสือคำคล้องจองที่คุ้นเคย ใช้ภาพเป็นสื่อสำหรับอ่าน จำตัวอักษร อ่านคำเริ่มต้น ลงท้าย สังเกตความเหมือน จับคู่คำที่เหมือนกันในหนังสือ โคลง กลอน อ่านคำได้ในบริบทหนึ่ง แต่ไม่สามารถอ่านได้ในบริบทอื่น

โฮลดาเวย์ (Holdaway 1979 อ้างถึงใน วรรณาท รักษกุลไทย 2551: 15-16) ได้กล่าวถึงพัฒนาการด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยตามลำดับขั้นพัฒนาการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การอ่านขั้นเริ่มต้น (Emergent Reading) เด็กจะดูหนังสือเรื่องที่เด็กชอบ พุดข้อความในหนังสือด้วยภาษาของตน ทำท่าทางเหมือนอ่านหนังสือ โดยไม่สนใจข้อความตามลำดับของเรื่อง จับใจความและตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อเรื่อง โดยการใช้ประสบการณ์เดิมของตน อ่านเรื่องสั้นๆ ที่บอกให้ผู้ใหญ่บันทึกไว้ อ่านและเขียนตัวขีดเขียน รวมทั้งอ่านและพยายามคัดลอกหรือเขียนทับตัวอักษรของผู้ใหญ่

ขั้นที่ 2 การอ่านขั้นแรกเริ่มในระยะก้าวหน้า (Advanced Emergent Reading) เด็กจะกวาดตามองข้อความตามบรรทัด คูข้อความที่มีตัวหนังสือตัวใหญ่ ตรวจสอบความถูกต้อง โดยการเดาจากประสบการณ์เดิมและจากสิ่งชี้แนะ อ่านข้อความที่มีตัวอักษรและคำที่เห็นอยู่เป็นประจำ และหาคำที่มีตัวอักษรที่คล้ายกัน โดยการตรวจสอบจากจุดที่เริ่มต้นของประโยค

ขั้นที่ 3 การอ่านในระยะที่กำลังจะก้าวไปสู่การอ่านขั้นเริ่มต้น (Emergent to Early Reading) เด็กจะรู้จักคำที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน เมื่อเห็นคำนั้น ในบริบทหรือสิ่งแวดล้อม รู้จักการคาดเดาคำใหม่โดยดูรูปประโยคและความหมาย กวาดสายตาดูทิศทางเมื่อมองข้อความที่คุ้นเคย และบอกชื่อของตัวอักษรส่วนใหญ่ได้ พิจารณาตัวอักษรบางตัวและบอกว่าคือตัวอะไร พยายามคัดลอกและตกแต่งรูปร่างของตัวอักษร และคำบางคำที่มีพยัญชนะต้นเหมือนกัน

ขั้นที่ 4 การอ่านขั้นต้น (Early Reading) เด็กจะชี้และกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของคำบางคำ ใช้เสียงพยัญชนะต้นที่รู้จักในการคาดเดา และตรวจสอบคำที่อ่าน บอกข้อสังเกตที่รู้ว่าคำๆ เดียวกันสามารถผสมกับคำอื่นกลายเป็นคำใหม่ได้ คัดลอกหรือเขียนข้อความหมายโดยใช้ภาษาง่ายๆ ของตน ใช้รูปประโยคที่ถูกต้องและกลับมาอ่านข้อความของตนได้ รวมถึงชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดลงท้ายของประโยค

ขั้นที่ 5 การอ่านขั้นต้นในระยะก้าวหน้า (Advanced Early Reading) คาดเดาข้อความจากสิ่งชี้แนะ โดยดูพยัญชนะตัวแรกของคำประกอบกับความรู้เดิมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างรูปตัวอักษรกับเสียงตัวอักษร จำและตรวจสอบตัวอักษรที่สัมพันธ์กับเสียงของคำ ตรวจสอบคำที่อ่านด้วยการชี้ตัวอักษรในคำไปพร้อมๆ กับการออกเสียงไปด้วย ใช้รูปและเสียงตัวอักษรเป็นหลักในการสะกดคำใหม่ที่ไม่รู้จัก หรือคำที่ไม่แน่ใจ

จากลำดับขั้นพัฒนาการในการอ่านดังกล่าว สรุปได้ว่า ลักษณะพัฒนาการทางการอ่านจะเป็นไปตามวุฒิภาวะของเด็กแต่ละคน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับความสามารถตามลำดับอายุด้วย เด็กปฐมวัยจะเริ่มรู้จักคำง่ายๆ สามารถอ่านหนังสือภาพง่ายๆ ได้ และมีความสนใจเกี่ยวกับตัวหนังสือ โดยประสบการณ์เดิมของเด็กมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านเป็นอย่างยิ่ง

1.4 แนวคิดการสอนอ่าน

ในการสอนอ่านนั้นมีหลายวิธีการ ซึ่งแต่ละวิธีจะมีรูปแบบ ความเชื่อ และวิธีการที่แตกต่างกันไปตามพื้นฐานแนวคิดในการสอนอ่านของแต่ละวิธีนั้นๆ กันนี้ (Gunning 1993 อ้างถึงใน นิโพพรรณ เกิดสว่าง 2547: 41) ได้กล่าวถึงแนวคิดในการสอนอ่าน ดังนี้

1) แนวคิดการสอนแบบแยกทักษะออกเป็น ส่วน (Bottom up) แนวคิดนี้เป็นการสอนแบบทางตรง (Direct instruction) โดยจะเริ่มจากการสอนระดับคำไปสู่ระดับเรื่องราว ทั้งนี้มีความเชื่อว่า การสอนอ่านให้แก่เด็กควรจะต้องเริ่มสอนจากพื้นฐาน ได้แก่ การรู้จักพยัญชนะ สระ ตัวสะกด ไปสู่การอ่านเรื่องราวต่างๆ โดยในขั้นแรกที่สอนจะมุ่งให้เด็กมีพื้นฐานเกี่ยวกับรูปร่าง และเสียงของพยัญชนะเสียก่อน ต่อจากนั้นจึงจะเริ่มให้เด็กได้เรียนเสียงสระ ตัวสะกดตามลำดับ ในการสอนจะมีการเรียงลำดับตามความยากง่ายและความซับซ้อน เมื่อเด็กมีความแม่นยำในการอ่าน ประสมคำแล้ว จึงจะพัฒนาไปสู่การอ่านประโยคและเรื่องราวตามลำดับ

2) แนวคิดการสอนจากระดับเรื่องราว (Top down) แนวคิดนี้จะเริ่มจากการสอนระดับเรื่องราวมาสู่ระดับคำ โดยเด็กจะเริ่มเรียนจากการอ่านแบบจำเรื่องราวต่างๆ ไปสู่การเรียนแยกเป็นคำ การสอนผสมคำนั้นจะยังไม่ถูกนำมาสอนจนกว่าเด็กเริ่มอ่านได้ แนวคิดนี้มีความเชื่อว่าการเรียนอ่านจะต้องเป็นการเรียนแบบองค์รวม และเด็กจะค่อยๆ ซึมซับไปเองตามธรรมชาติ เหมือนกับการที่เด็กเรียนรู้ที่จะพูด การสอนที่แบ่งทักษะออกเป็น ส่วนย่อยๆ นั้นจะไม่นำมาใช้ เพราะนอกจากจะทำให้เนื้อหาการเรียนรู้ไม่ต่อเนื่องแล้ว ยังทำให้การสอนอ่านดูเป็นนามธรรมและทำให้ยากขึ้นอีกด้วย

3) แนวคิดแบบผสมผสาน (Interaction) แนวคิดนี้เป็นการผสมผสานกันระหว่างการสอนแบบแยกทักษะออกเป็น ส่วน (Bottom up) และการสอนจากระดับเรื่องราว (Top down) กล่าวคือมีทั้งการสอนแบบแยกทักษะและเรื่องราว โดยแนวทางในการสอนนั้นจะขึ้นอยู่กับความเชื่อของผู้สอนว่าจะจะเป็นไปในทิศทางใด หากมีความเชื่อในแนวการสอนแบบแยกทักษะออกเป็น ส่วน (Bottom up) มากกว่า กิจกรรมก็จะเน้นการสอนออกเป็นทักษะย่อยมากกว่า ในทางตรงกันข้าม หากมีความเชื่อในแนวการสอนจากระดับเรื่องราว (Top down) ในการจัดกิจกรรมก็จะเน้นไปสู่ระดับเรื่องราวมากกว่า

สำหรับการการจัดกิจกรรมในมุมหนังสือเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านของเด็กปฐมวัยครั้งนี้ เป็นการจัดกิจกรรมที่ใช้แนวคิดการสอนจากระดับเรื่องราว (Top down) กล่าวคือ ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการอ่านแบบจำเรื่องราวไปสู่การแยกเป็นคำและยังไม่มีการสอนผสมคำ

1.5 กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

นฤมล เนียมหอม (2551: 31-35) ได้กล่าวถึงกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา สำหรับเด็กปฐมวัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ไว้ดังนี้

1.5.1 กิจกรรมการอ่านร่วมกัน (shared reading)

เป็นกิจกรรมที่มีเครื่องมือหลัก หรือสื่อพื้นฐานคือหนังสือเล่มใหญ่ ซึ่งขนาดของตัวหนังสือใหญ่พอที่เด็กนั่งอยู่ข้างหลังมองเห็นคำหรือตัวหนังสือในแต่ละหน้า หนังสือเล่มใหญ่ที่เลือกมาควรเป็นวรรณกรรมที่เป็นที่คุ้นเคย และเป็นประเภททนายได้

ขั้นตอนของการอ่านร่วมกัน เริ่มตั้งแต่การอภิปรายถึงเนื้อเรื่องของหนังสือที่จะอ่าน หรือนำสิ่งของที่สัมพันธ์กับเรื่องมานำเสนอ เพื่อช่วยให้เด็กเริ่มสนใจหนังสือที่จะอ่านและช่วยให้เด็กมีความรู้พื้นฐานในเรื่องที่จะอ่านด้วย อ่านหนังสือให้เด็กฟังทั้งเรื่องเพื่อให้เด็กสนใจ ชี้คำอ่านเพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับตัวหนังสือ คำ หรือข้อความ เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการอ่าน ให้เด็กสนุกกับการทายเหตุการณ์ล่วงหน้า

เมื่ออ่านร่วมกับเด็กหลายครั้งแล้ว ครูควรจัดกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ส่วนย่อยของข้อความที่เป็นประโยค วลี หรือคำ โดยการทำหน้าที่ากเปิดตัวหนังสือเพื่อให้เด็กเห็นคำหรือวลีที่ต้องการเน้นให้ชัดเจนและให้เด็กอาสาสมัครอ่านคำนั้นๆ นอกจากทำหน้าที่ากแล้ว ครูอาจใช้การเติมคำที่หายไป (cloze) กิจกรรมนี้จะช่วยให้เด็กเข้าใจได้ว่าข้อความหรือคำไม่ใช่รูปภาพ และเรียนรู้ว่าตัวหนังสือจะมีทิศทาง ซึ่งการเติมคำที่หายไปนี้อาจเป็นประเภททางเสียงและประเภททางตา หรือครูอาจใช้กิจกรรมการเน้นคำสำคัญด้วยการทำบัตรคำสำคัญไว้ให้เด็กนำไปเทียบกับคำในหนังสือ หรืออาจทำบัตรภาพจากในหนังสือให้เด็กจับคู่ภาพกับเนื้อความหรือคำในหนังสือ

หลังจากที่ได้อ่านร่วมกันแล้ว ครูควรจัดกิจกรรมการสื่อภาษา และกิจกรรมการเล่นเกมภาษา เพื่อให้เด็กได้สื่อความหมายสิ่งที่ได้อ่าน กิจกรรมสื่อภาษา ได้แก่ การทำหนังสือนิทาน การแสดงละคร การเล่าเรื่องซ้ำ การทำงานศิลปะ การทำภาพผนัง โดยใช้หนังสือเล่มใหญ่เป็นสื่อ และกิจกรรมการเล่นเกมภาษา ได้แก่ เกมหาคำที่เหมือนกันในนิทาน เกมหาชื่อตัวละคร เกมพูดตามเครื่องหมายวรรคตอน เกมลำดับภาพและข้อความจากเรื่อง

1.5.2 การอ่านออกเสียงให้เด็กฟัง (reading aloud)

เป็นกิจกรรมที่ครูเลือกวรรณกรรมที่ดีสำหรับเด็กมาอ่านให้ฟัง ครูควรจัดช่วงเวลาเฉพาะสำหรับการอ่านออกเสียงให้เด็กฟัง และควรจัดเป็นกิจกรรมกลุ่มย่อยมากกว่ากลุ่มใหญ่ ครูควรอ่านชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ผู้วาดภาพประกอบ อ่านเนื้อเรื่องพร้อมกับชี้ข้อความขณะอ่าน เปิดโอกาสให้เด็กถาม หรือสนทนาเกี่ยวกับตัวละคร ช่วงเวลาที่ครูอ่านหนังสือให้เด็กฟังนี้ ควรเป็นเวลาที่ทำให้เด็กรู้สึกอบอุ่น และมีความสุข ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับเด็ก ครูควรอ่านหนังสือให้เด็กฟังทุกวันเพื่อช่วยให้อ่านที่สนุกที่คิดต่อการอ่าน และช่วยให้เด็กมีความรู้เกี่ยวกับการใช้หนังสือ การใช้สิ่งชี้แนะในการคาดคะเน และการตรวจสอบการคาดคะเน

1.5.3 การอ่านอิสระ

เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเลือกอ่านตามความสนใจ สื่อที่ใช้ในการอ่านอาจเป็นหนังสือประเภทต่างๆ คำคล้องจอง เนื้อเพลง หรือสื่อต่างๆ เช่น ป้ายข้อความต่างๆ ในห้องเรียน ป้ายประกาศเตือนความจำ คำแนะนำในการใช้และเก็บของเล่น คำขวัญ คำคล้องจอง ประจํามุม ป้ายสำรวจชื่อเด็กที่มาโรงเรียน ป้ายแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ รายการอาหารและของว่าง ประจําวัน ปฏิทิน รายงานอากาศประจําวัน หรือป้ายอวยพรวันเกิดเพื่อน เป็นต้น

1.5.4 การอ่านตามลำพัง (independent reading)

วิธีการส่งเสริมการอ่านที่ดี คือ การให้เด็กมีโอกาสอ่านจริงๆ ครูควรจัดให้มีช่วงเวลาเฉพาะที่ทุกคนรวมทั้งครูเลือกหนังสือมาอ่านตามลำพัง ช่วงเวลานี้ เด็กจะได้เลือกหนังสือที่ตนชื่นชอบหรือสนใจมาอ่าน แม้ว่าชื่อกิจกรรมจะเป็นการอ่านเงียบๆ โดยไม่รบกวนผู้อื่น ในทางปฏิบัติเด็กอาจพูดออกเสียงพิมพ์ระหว่างอ่านบ้าง ครูไม่ควรบังคับให้ทุกคนเงียบสนิทระหว่างการอ่าน กิจกรรมนี้อาจใช้เวลาประมาณ 5-10 นาทีต่อวัน ควรเป็นเวลาของเด็กมีอิสระในการเลือกอ่าน โดยครูไม่ต้องมอบหมายงานต่อเนื่องจากการอ่านให้เด็กทำ

นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการอ่าน คือการเขียน ราเคล เคดาร์ (Rachel Kedar) ได้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการอ่าน และการเขียนว่า การเขียน หมายถึง การสื่อสาร การแสดงความคิด ความรู้สึกออกมาอย่างมีความหมาย การเขียนและการอ่านจะดำเนินไปพร้อมกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542) ดังนั้น เมื่อเด็กได้อ่านแล้ว จึงควรจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเขียนเพื่อสื่อความหมายหรือเขียนในสิ่งที่เด็กสนใจ เช่น เขียนชื่อตนเอง เขียนบันทึกชื่อนิทานที่อ่าน เขียนเมนูอาหาร ใบสั่งยา เป็นต้น

1.6 การประเมินการอ่าน

การประเมินการอ่านของเด็กปฐมวัยนั้น สามารถทำได้โดยการสังเกตเด็กขณะทำกิจกรรมการอ่านร่วมกับครู อ่านกับเพื่อน หรืออ่านคนเดียว

จากการศึกษาแนวคิดของ คัทติง (Cutting 1985 อ้างถึงใน สุทธิลักษณ์ แก้วเล็ก 2547: 26) กล่าวถึงการประเมินการอ่านของเด็ก สรุปได้ 3 วิธี คือ

1.6.1 จากการสังเกต (From observation) ได้แก่ การสังเกตท่าทางขณะเด็กอ่าน

1.6.2 จากการวินิจฉัยความหมาย (From diagnostic means) ได้แก่

- 1) การฟังเด็กอ่าน

- 2) การฟังเด็กเล่าเรื่องซ้ำ และถามคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในหนังสือว่า “เรื่องนี้เกี่ยวกับอะไร” “คำนี้มีความหมายอย่างไร” เพื่อจะได้รู้ว่าเด็กเข้าใจเรื่องราวหรือไม่
- 3) การรู้ข้อมูลของเด็กในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการอ่าน ซึ่งเป็นพื้นฐานของการอ่าน เพื่อจะได้รู้ว่าเด็กเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรูปและเสียงของตัวอักษรหรือไม่
- 4) จากการตอบสนองของเด็ก (From children's constructed responses) ได้แก่ การตอบสนองต่อเรื่องที่อ่าน การจับใจความจากเรื่องที่อ่าน การขยายความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

สำหรับการสังเกตพัฒนาการการอ่านนั้น สามารถทำได้กับเด็กเป็นรายบุคคลและในกลุ่มย่อยขณะเด็กทำกิจกรรมการอ่านร่วมกันในห้องเรียน การสังเกตเพื่อประเมินพัฒนาการของเด็กในกิจกรรมการอ่านร่วมกันนั้นสามารถประเมินความตั้งใจ ทักษะการคาดคะเน กระบวนการในการอ่าน การจับใจความ ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับหนังสือและตัวหนังสือ

ดังนั้น การประเมินผลการอ่านจะเป็นไปตามพัฒนาการ และธรรมชาติการเรียนรู้หนังสือในด้านการอ่านของเด็ก โดยการเก็บร่องรอยทางการอ่านของเด็กขณะทำกิจกรรมการอ่าน รวมถึงกิจกรรมการอ่านร่วมกัน โดยการสังเกต การบันทึกพฤติกรรมอ่านอย่างต่อเนื่อง

1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

อัญชลี วงศ์หัตถ์ (2533) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการเสริมความพร้อมในการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งเปรียบเทียบผลการวัดความพร้อมในการอ่านของเด็กที่เรียนจากสื่อและรูปแบบที่กำหนดกับเด็กที่เรียนจากการสอนตามปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุ 2-6 ปี จำนวน 44 คน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่เรียนจากสื่อและรูปแบบที่กำหนด มีความพร้อมในการอ่านสูงกว่าเด็กที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บำเพ็ญ การพานิชย์ (2539) ได้ศึกษาพัฒนาการการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบการอ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 จากโรงเรียนอนุบาลระยอง จำนวน 45 คน ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมกิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ และกิจกรรมสนทนาปกติมีพัฒนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และเมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า คะแนนเฉลี่ยของพัฒนาการการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ และกิจกรรมสนทนาแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือและกิจกรรมสนทนาแบบปกติไม่แตกต่างกัน

อำพร ศรีทรัพย์ (2540) ได้ศึกษาความสนใจในการอ่านและเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์และเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยอายุ 5 - 6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนบ้านทุ่งกรด จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 15 คน ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบภาษาธรรมชาติ และกลุ่มควบคุม 15 คน ได้รับการจัดประสบการณ์แบบปกติ ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ และได้รับการจัดประสบการณ์แบบปกติ มีความสนใจในการอ่านและเขียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิไพพรรณ เกิดสว่าง (2547) ได้ศึกษาผลการใช้หนังสือชุดการอ่านที่มีต่อความสามารถของเด็กวัยอนุบาล กลุ่มตัวอย่างคือเด็กอนุบาล อายุ 5-6 ปี โรงเรียนโฆสิตสโมสร กรุงเทพมหานคร จำนวน 54 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองที่ใช้การสอนโดยใช้นั่งหนังสือชุดการอ่าน จำนวน 27 คน และกลุ่มควบคุมที่ใช้การสอนอ่านแบบปกติ จำนวน 27 คน ผลการวิจัยพบว่าเด็กกลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านสูงกว่าเด็กกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศุทธิลักษณ์ แก้วเล็ก (2547) ได้ศึกษาผลการจัดประสบการณ์การอ่านร่วมกันที่มีต่อความสามารถในการอ่านสื่อความหมายของเด็กปฐมวัยในชั้นเรียนคละอายุ โรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์ จังหวัดสมุทรสงคราม กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัย อายุ 4-6 ปี ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การอ่านร่วมกันมีความสามารถในการอ่านสื่อความหมายสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คันนิงแฮม (Cunningham 2008) ได้ศึกษาคุณภาพของปัจจัยแวดล้อมในโรงเรียนปฐมวัยที่ส่งผลต่อทัศนคติการอ่านและเขียนของเด็ก กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยเด็กปฐมวัย จำนวน 201 คน ในเขตโรงเรียนชุมชนขนาดใหญ่แถบภาคตะวันตกตอนกลางของสหรัฐอเมริกา ซึ่งผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูลเกี่ยวข้อง ขณะที่เด็กเริ่มเรียนแล้วใน 1 สัปดาห์แรก ผลการศึกษามีการเปรียบเทียบกันกับเกณฑ์การวัดพัฒนาการด้านการอ่านออกเขียนได้แบบปกติและเกณฑ์คุณภาพของโรงเรียน จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ระดับทัศนคติของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการอ่าน-เขียน เกี่ยวข้องกับคุณภาพแวดล้อมในชั้นเรียนมาก และทัศนคติเชิงบวกจะเพิ่มขึ้นตามระดับของคุณภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่มีการพัฒนาที่มากขึ้น นอกจากนี้ พัฒนาการด้านการอ่าน-เขียนนี้จะมีผลทำให้เกิดทัศนคติเชิงลบต่อการอ่าน-เขียนของเด็กปฐมวัยได้ โดยเฉพาะเรื่องของการอ่านในกลุ่มเด็กที่มาจากครอบครัวยากจนมากกว่าในกลุ่มเด็กที่มีฐานะดีกว่า

เทรนตาฟิลเลีย และคณะ (Triantafillia et. al 2006) ได้ศึกษาหนังสืออ่านสำหรับเด็กปฐมวัยกรณีศึกษาในครอบครัวชาวกรีก 1,115 ครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า ในกลุ่มครอบครัวฐานะดีมักจะซื้อหนังสืออ่านสำหรับเด็กของตนมากกว่ากลุ่มครอบครัวยากจน อีกทั้งกลุ่มครอบครัวฐานะดีจะสนใจให้เด็กของตนคุ้นเคยกับเรื่องราวทางวรรณคดี สุนทรียศาสตร์ และอื่น ๆ มากกว่ากลุ่มครอบครัวยากจน ผลของการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยในทักษะการอ่านจะสัมพันธ์ โดยตรงกับระดับพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็กรวมทั้งเกี่ยวข้องกับระดับความสำเร็จในการให้การศึกษาในโรงเรียนและระดับของความสนใจในการอ่านของเด็กด้วยเช่นกัน

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านของเด็กปฐมวัยจะเห็นว่า การจัดกิจกรรมทางการอ่าน การใช้หนังสือประกอบการอ่าน และปัจจัยจากสภาพแวดล้อมของเด็กทั้งในโรงเรียนและในครอบครัวของเด็ก ล้วนมีผลต่อความสามารถในการอ่าน และความสนใจในการอ่านของเด็ก

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมุมหนังสือ

2.1 ความหมายและความสำคัญของมุมหนังสือ

ความหมายของมุมหนังสือ

พูนศรี กัมภีรปกรณ์ (2537: 230) ได้ให้ความหมายของมุมหนังสือว่า มุมหนังสือคือบริเวณหนึ่งของห้องเรียนที่ใช้วางหนังสือ และจัดกิจกรรมเกี่ยวกับหนังสือ ในการจัดมุมหนังสืออาจแบ่งเนื้อที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของห้องเรียนจัดทำมุมหนังสือ อาจใช้เสื่อปู มีหมอนอิงทำด้วยเศษผ้าเป็นรูปสัตว์ต่างๆ มีชั้นวางหนังสือ โต๊ะ เก้าอี้ สำหรับอ่านหนังสือ เมื่อเด็กมีเวลาว่างจะเข้าไปนั่งเพื่อเปิดอ่านหนังสือได้ตามใจชอบ

ศรีรัตน์ เจริญถิ่นจันทร์ (2536: 127) กล่าวว่า มุมหนังสือหมายถึง การกำหนดสถานที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของห้องสมุดหรือของห้องเรียนไว้สำหรับจัดหนังสือที่เลือกสรรแล้วเพื่อเสนอแก่บุคคลเป้าหมาย โดยอาจเลือกเสนอหนังสือที่น่าสนใจทั่วไปหรือหนังสือที่ขณะการประกวด หนังสือภาพ หนังสือลักษณะพิเศษ นอกจากนี้ ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่เหมาะสมให้แก่เด็ก เช่น การอ่านหนังสือให้ฟัง

กฤษณา ดันติผลาชีวะ (2545: 41-44) กล่าวว่า มุมหนังสือเป็นมุมการเรียนรู้ที่เป็นแหล่งรวมหนังสือประเภทต่างๆ โดยใช้บริเวณหนึ่งของห้องเรียนเป็นที่วางหนังสือและจัดกิจกรรมเกี่ยวกับหนังสือ ประกอบด้วยชั้นวางหนังสือ โต๊ะ เก้าอี้ มุมหนังสือจึงเปรียบเสมือนห้องสมุดขนาดเล็กสำหรับเด็กปฐมวัย ที่จัดไว้ให้เด็กเข้าไปใช้ได้ตามความสนใจอย่างอิสระ

มุมหนังสือเป็นมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ที่จัดให้เด็กเข้าไปเล่นอย่างเสรีตามที่กำหนดไว้ในตารางกิจกรรมประจำวัน โดยให้ออกาสเด็กเล่นประมาณวันละ 60 นาที ซึ่งมุมหนังสือในห้องเรียนควรเป็นมุมที่เงียบสงบ สำหรับให้เด็กได้ดูรูปภาพ อ่านหนังสือนิทาน ฟังนิทาน เพื่อให้เด็กได้คุ้นเคยกับตัวหนังสือและปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน นอกจากนี้ ควรจัดบรรยากาศสนใจให้เด็กเข้าไปใช้ และได้ทำกิจกรรมสงบๆ ตามลำพังหรือเป็นกลุ่มเล็กๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (2547: 98-99)
 ดังนั้น มุมหนังสือในชั้นเรียนปฐมวัยจึงเป็นบริเวณหนึ่งของห้องเรียนที่มีไว้สำหรับจัดวางหนังสือ หรือแสดงหนังสือที่เหมาะสมกับเด็ก เพื่อให้เด็กเข้าไปอ่านและทำกิจกรรมอื่นๆ เกี่ยวกับหนังสือตามความสนใจ

ความสำคัญของมุมหนังสือ

พูนศรี คัมภีร์ปรกรณ์ (2537: 230) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดมุมหนังสือไว้ดังนี้

1. เพื่ออำนวยความสะดวกในการอ่าน โรงเรียนระดับปฐมวัยบางแห่งมีห้องสมุดของโรงเรียน แต่อยู่คนละอาคาร ไม่สะดวกต่อการไปใช้บ่อยๆ ยกเว้นชั่วโมงเข้าห้องสมุด ซึ่งมักจะไปได้เพียงสัปดาห์ละครั้ง ถ้ามีหนังสืออยู่ใกล้ตัว ใกล้มือ เด็กจะมีโอกาสดูหนังสือ ได้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นประจำ บางโรงเรียนจึงจัดให้มีมุมหนังสือในทุกห้องเรียน
2. เพื่อส่งเสริมความพร้อมและฝึกระเบียบวินัย ได้แก่
  - 1) ฝึกให้เด็กมีโอกาสดูหนังสือ ฝึกการใช้หนังสือ เป็นการเพิ่มพูนทักษะการใช้หนังสือ
  - 2) เตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการอ่าน โดยการจัดกิจกรรมเล่านิทาน เล่นเกมแสดงบทบาทสมมติ
  - 3) ส่งเสริมให้เด็กรักหนังสือ เห็นว่าหนังสือเป็นเพื่อน ให้ความบันเทิง ผ่อนคลายความเครียด
  - 4) ปลูกฝังความรู้สึกรักสวยรักงาม ความเป็นระเบียบ ด้วยการฝึกจัดหนังสือให้เรียบร้อยเป็นระเบียบ และการตกแต่งมุมหนังสือให้สวยงาม
3. เพื่อส่งเสริมการนั่งอ่านหนังสือที่ถูกต้อง ในมุมหนังสือครูควรสอนการนั่งอ่านหนังสือที่ถูกต้องให้แก่เด็ก ซึ่งควรจะต้องเริ่มหัดตั้งแต่เด็กแรกเข้าโรงเรียน
4. เป็นแหล่งความรู้ จากมุมหนังสือเด็กจะมีการเรียนรู้ดังนี้
  - 1) เรียนรู้คำศัพท์จากหนังสือ
  - 2) ได้ฝึกฝนความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง

- 3) ทำให้เป็นผู้ “ใคร่รู้ใคร่อ่าน”
- 4) คิดสร้างสรรค์จากกิจกรรมและจากเรื่องที่อ่าน
- 5) ได้เรียนรู้ความเห็นจากเพื่อนๆ จากการสนทนาเกี่ยวกับหนังสือที่อ่าน

ร่วมกัน

- 6) ได้รู้จักและเข้าใจตนเอง
- 7) ได้มีโอกาสจดจำคุณธรรมที่ควรเป็นแบบอย่าง

ภุคยา ตันติผลาชีวะ (2545: 42-44) กล่าวว่า มุมหนังสือเป็นมุมการเรียนรู้ที่ครูจัดขึ้นในชั้นเรียน โดยมีกรอบแนวคิดและมโนทัศน์ที่ต้องการให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ได้แก่ การใช้ภาษาพูด การฟัง ทิศทาง วิธีใช้หนังสือ สี ขนาด รูปร่าง การเรียกชื่อ เป็นแหล่งปลูกฝังให้เด็กรักการเรียนรู้ และรักการอ่าน

วิไลวรรณ เกื้อทาน (2545: 37) กล่าวว่า มุมหนังสือมีคุณค่าในแง่ของการศึกษาดังนี้

1. ฝึกให้เด็กรักและถนอมหนังสือ
2. ทำให้เด็กคุ้นเคยกับหนังสือ มองเห็นความเหมือนและความแตกต่าง เด็กที่มีความพร้อมดีพอ จะสามารถอ่านคำศัพท์บางคำได้ และมีความอยากเขียนหนังสือ ซึ่งจะใช้หนังสือนิทานเป็นแบบคัดลอกข้อความต่างๆ
3. ทำให้เกิดความเพลิดเพลินทั้งที่อ่านไม่ได้แต่จะสนุกกับการดูภาพสวยๆ เด็กจะสนใจและอยากอ่านจึงเป็นการเตรียมความพร้อมในการอ่านให้แก่เด็ก
4. ให้ความรู้และอบรมนิสัยแก่เด็ก
5. รู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลคือหนังสือ รู้ว่าหนังสือเป็นสิ่งที่มีความหมายและมีประโยชน์ต่อเด็ก

ดังนั้น มุมหนังสือจึงมีความสำคัญต่อเด็ก เพราะช่วยให้เด็กได้มีโอกาสปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับหนังสือได้สะดวกขึ้น เกิดการเรียนรู้ในด้านการใช้ภาษา การสังเกต และวิธีการใช้หนังสือ เป็นแหล่งความรู้สำหรับเด็ก ปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก และเพิ่มพูนประสบการณ์ในด้านต่างๆ จากการอ่านหนังสือให้แก่เด็กได้เป็นอย่างดี

2.2 การจัดมุมหนังสือในห้องเรียนปฐมวัย

มุมหนังสือเป็นมุมที่เด็กมีโอกาสได้มีปฏิสัมพันธ์กับหนังสือและตัวหนังสือมากที่สุด จึงมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่าน บุษบง ดันติวงศ์ (2538 อ้างถึงใน ศุทธิลักษณ์ แก้วเล็ก 2547: 27) ได้กล่าวถึงแนวคิดในการอ่านของเด็กว่า เด็กจะเรียนอ่านเองตามธรรมชาติ ถ้าได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีภาษาเขียน และได้พบแบบอย่างการอ่านที่ผู้ใหญ่อ่าน ซึ่ง

ธรรมชาติเด็กจะเรียนรู้ภาษาจากการอ่านที่เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และเรียนรู้การอ่านจากการได้รับประสบการณ์ จากการอ่านหลายๆ ทาง ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถดำเนินการได้ในมุมหนังสือ การจัดมุมหนังสือในชั้นปฐมวัยควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังนี้ (พูนศรี คัมภีร์ปรกรณ์ 2537: 280-287)

1. ที่ตั้งและบรรยากาศ

ที่ตั้งและบรรยากาศเป็นสิ่งสำคัญในการจัดมุมหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย ทั้งนี้ มุมหนังสือมีหลักในการจัด คือ

1) ที่ตั้ง มุมหนังสือในห้องเรียน จะจัดโดยแบ่งเนื้อที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของห้องเรียนเป็นมุมหนังสือ มุมหนังสือควรห่างจากมุมอื่นๆ โดยเฉพาะมุมที่มีเสียงดัง เช่น มุมของเล่น มุมดนตรี เพื่อให้เป็นสัดส่วนควรมีที่กัน เช่น อาจใช้ป้ายนิทรรศการ ฉากพับ หรือชั้นวางหนังสือกันก็ได้

2) บรรยากาศ บรรยากาศมีส่วนสำคัญในการที่เด็กจะเข้าไปใช้มุมหนังสือด้วยความเต็มใจ และประทับใจ บรรยากาศในมุมหนังสือ ได้แก่สิ่งเหล่านี้

(1) ความเงียบสงบ ความเงียบมีความจำเป็น เพราะขณะที่เด็กดูหนังสือ อ่านหนังสือ และฟังนิทาน เด็กจะต้องใช้สมาธิในการเข้าใจเรื่องราว

(2) ความสะดวกสบาย ความสะดวกสบายเป็นสิ่งจูงใจในการใช้มุมหนังสือ เช่น มีโต๊ะ ม้านั่ง มีหมอนรูปสัตว์ รูปผลไม้ รูปการ์ตูน มีดินสอเตรียมไว้ให้เด็กเขียนชื่อเวลาขืมหนังสือ มีเศษกระดาษที่เด็กสามารถหยิบไปใช้วาดภาพหรือเขียนข้อความที่เขาสนใจ

(3) แสงสว่าง แสงสว่างเป็นสิ่งจำเป็นในการอ่านและดูรูปภาพ ควรทาสีห้องด้วยสีนวล สีขาว เพื่อเพิ่มความสว่าง ติดหลอดไฟบริเวณที่ตั้งมุมหนังสือ

(4) อากาศ ให้มีอากาศถ่ายเทได้ ถึงแม้ว่าจะจัดมุมหนังสือสวยงามเพียงใด แต่ถ้าอากาศร้อนอบอ้าวก็ไม่เชิญชวนให้เข้าไปใช้ ควรมีพัดลมหรืออยู่ใกล้บริเวณที่มีต้นไม้ใหญ่

(5) โถงจากหน้าต่าง ถ้าตั้งหนังสือใกล้หน้าต่างฝนจะสาดหนังสือ แสงแดดส่องเข้ามามาก ในฤดูหนาวอาจจะมีลมหนาวแรงเกินไป ความจอแจนอกหน้าต่างจะเป็นสาเหตุเบี่ยงเบนความสนใจของเด็ก

(6) การจัดอย่างมีศิลปะ จะต้องจัดอย่างเป็นระเบียบ ไม่รกรุงรัง ตกแต่งด้วยดอกไม้ กระดาษต้นไม้ รูปภาพจากหนังสือ เครื่องแขวนที่ห้อยแขวนจากเพดาน จัดป้ายนิทรรศการเกี่ยวกับหนังสือและการอ่าน แสดงหนังสือที่มีภาพสวยๆ ให้ดึงดูดความสนใจของเด็ก

แสดงผลงานทางศิลปะของเด็ก ให้เด็กช่วยกันจัดมุมหนังสือบ้าง ครูอาจนำวัสดุพื้นบ้านหรือวัสดุที่ทำขึ้นมาเองจัดมุมหนังสือให้ดูแปลกตา น่าเข้าไปใช้และสัมผัส

การสร้างบรรยากาศที่ดี จะเป็นการจูงใจให้เด็กเริ่มเกิดความสนใจในมุมหนังสือ เข้ามาอ่านหนังสือ รักมุมหนังสือ และร่วมกิจกรรมในมุมหนังสืออย่างมีความสุข

2. ครุภัณฑ์และอุปกรณ์ในมุมหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย

ครุภัณฑ์และอุปกรณ์เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องจัดหาเอาไว้ในมุมหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย มีดังนี้

1) โต๊ะ - เก้าอี้ ให้เด็กได้นั่งอ่าน เป็นโต๊ะเตี้ยตามขนาดของเด็ก เป็นโต๊ะกลมเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นโต๊ะสี่เหลี่ยมคางหมูเพื่อสะดวกในการจัดเป็นรูปต่างๆ เก้าอี้มีขนาดเล็กน้ำหนักเบา เคลื่อนย้ายได้ง่าย

2) ชั้นวางหนังสือ ชั้นวางหนังสือมีไว้เพื่อใช้เก็บหนังสือให้เป็นระเบียบ เป็นชั้นเดียวสูงไม่เกิน 4 ฟุต ทำด้วยโลหะหรือไม้ก็ได้ ออกแบบเป็นชั้นธรรมชาติปรับขึ้นลงได้ หรือเป็นช่องๆ มีล้อต่างลากไปตามที่ต่างๆ ได้

3) ป้ายนิทรรศการ ใช้จัดนิทรรศการ จัดป้ายข่าว แผลงผลงานเด็ก นับเป็นสื่อกลางระหว่างมุมหนังสือกับผู้ใช้บริการ โดยเสนอความรู้ความในใจของผู้จัดมุมหนังสือ เช่น ระวังรักษาหนังสือ เสนอกิจกรรมของมุมหนังสือ

4) ฉากพับ หรือตู้หนังสือเคลื่อนที่ ฉากพับกันแบ่งเขตห้อง ให้เกิดความเป็นส่วนตัว ถ้าเป็นตู้หนังสือของห้องสมุดเคลื่อนที่ ยังใช้เป็นชั้นวางหนังสือไปในตัวด้วย เมื่อพับเก็บสามารถหิ้วไปจัดกิจกรรมในที่ต่างๆ ได้ง่าย

5) ตู้เก็บภาพและหุ่น ในมุมหนังสือจะมีภาพและหุ่นที่ใช้แสดงกิจกรรมหรือประกอบการเรียนการสอนจึงต้องมีตู้เก็บภาพและหุ่น เป็นตู้ไม้ ตู้กระจกก็ได้

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2545: 44-45) กล่าวว่า บริเวณมุมหนังสือต้องสะดวกสบาย สบายงาม หนังสือน่าอ่าน จัดเรียงบนชั้นอย่างมีระบบ ชั้นวางหนังสือสูงระดับที่เด็กหยิบมาอ่านแล้วนำเก็บได้ง่าย ชั้นวางหนังสือควรอยู่ในระดับสายตาเด็กขณะยืนและขณะเด็กคุกเข่าหยิบ จำนวนหนังสือในมุมหนังสือไม่ควรมากเกินไป แต่ให้มีการสลับเปลี่ยนเพื่อช่วยให้เด็กมีความรู้สึกแปลกใหม่ และมีหนังสือที่เหมาะสมกับเด็กรวมทั้งมีโต๊ะ เก้าอี้ เสื่อหรือพรม และหมอนเพื่อจูงใจให้เด็กอยากเข้ามาในมุมหนังสือ

ดังนั้น หากผู้จัดมุมหนังสือสามารถจัดเตรียมครุภัณฑ์และอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับมุมหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย ได้อย่างครบถ้วน เพียงพอ เหมาะกับวัยของเด็ก และจัดบรรยากาศ

ที่จูงใจให้เข้ามาในมุมหนังสือ ข่อมส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในมุมหนังสือเป็นไปด้วยความราบรื่นและบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดได้

2.3 การเลือกหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย

พูนศรี คัมภีรปรกรณ์ (2537: 266-270) ได้กล่าวถึงแนวทางในการเลือกหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย สรุปได้ดังนี้

1. ความเหมาะสมกับวัย และความต้องการของเด็ก การเลือกหนังสือจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มิฉะนั้นหนังสือที่ดีจะกลายเป็นหนังสือที่ไร้ค่าเพราะหนังสือแต่ละเล่มผู้แต่งมีจุดมุ่งหมายเฉพาะให้เด็กแต่ละวัยอ่าน ในการพิจารณาความเหมาะสม สิ่งที่ต้องเน้นก็คือ “วัย” ของเด็ก เพราะวัยเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กับความสนใจ การรับรู้และประสบการณ์ของเด็ก ลักษณะนิสัยและความสนใจที่สัมพันธ์กับการเลือกหนังสือมีดังนี้

ความสนใจของเด็กอายุ 4 - 6 ปี

1) เริ่มมีความคิดคำนึง จินตนาการมากขึ้น ชอบเรื่องนางฟ้า เทวดา นิทานนิยายต่าง ๆ

2) สนใจอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับธรรมชาติของคน นก สัตว์ ต้นไม้

3) สนใจเรื่องเกี่ยวกับชีวิต สิ่งแวดล้อม

4) ชอบหนังสือที่มีรูปภาพ

ความต้องการของเด็กอายุ 4 - 6 ปี

1) ต้องการความรัก และความมั่นคงจากบุคคลในครอบครัว

2) ต้องการที่จะได้ตระหนักว่าตัวเขามีคุณค่า

3) ต้องการความสำเร็จ

4) ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

5) ต้องการที่จะขจัดความกลัว ความกังวลใจ และความผิดพลาด

6) ต้องการที่จะได้รับประสบการณ์จากโลกภายนอก

หนังสือสำหรับเด็กต้องสนองความต้องการด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี ถ้าเด็กได้ฟังนิทานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางครอบครัว เด็กจะเกิดความมั่นคงทางอารมณ์ โดยทั่วไป เด็กปฐมวัยรู้สึกกลัว กังวลใจเมื่ออยู่บ้าน มีหนังสือหลายเล่มสอนเกี่ยวกับความปลอดภัย การไม่หลงเชื่อคนแปลกหน้า นอกจากนี้ หนังสือสำหรับเด็กยังได้เสนอเรื่องราวเกี่ยวกับโลกที่งดงาม น่าตื่นเต้น และให้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่เด็กอยากรู้อยากเห็น ดังนั้น หนังสือที่จะเลือกให้เด็กปฐมวัยจึงควรมีเนื้อหาเกี่ยวกับความต้องการด้านใดด้านหนึ่งของเด็กด้วย

2. ประโยชน์ที่เด็กจะได้รับ ในการเลือกหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย ผู้ใหญ่จะต้องคำนึงว่าหนังสือนั้นให้ประโยชน์อะไรแก่เด็กบ้าง หนังสือที่ดีสำหรับเด็กปฐมวัยส่วนมากจะให้ประโยชน์ ดังนี้

1) ได้ช่วยแก้ปัญหาเมื่อเด็กนำตนเข้าไปเป็นตัวละครในเรื่อง ขณะที่เด็กฟังนิทานหรือเรื่องราว ถ้าเรื่องราวนั้นมีเหตุการณ์คล้ายเหตุการณ์ของคน เด็กจะสมมติตัวเองเข้าไปเป็นตัวละครในเรื่อง และจะคอยคิดว่าตัวละครแก้ปัญหาอย่างไร เด็กจะได้อาศัยวิธีนั้นแก้ปัญหาของตนด้วย ปัญหาของเด็กปฐมวัยมักจะเป็นเรื่องราวการปรับตัว ความรู้สึกค้อย ความไม่พอใจเมื่อมีน้องใหม่ การแบ่งปันของใช้ของเล่น การที่เด็กสามารถแก้ปัญหาได้จะช่วยทำให้เด็กมีความสุขขึ้น

2) ได้ทราบความเป็นจริงในโลกรอบ ๆ ตัวเด็กจากหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย เด็กจะได้ทราบว่าชีวิตรอบ ๆ ตัวเด็กนั้นมีความเปลี่ยนแปลง การย้ายที่อยู่ การจากบ้าน ช่วงขณะหนึ่ง ความเสียสละ ความอดทน จากการทราบความจริงที่สอดแทรกมาในหนังสือสำหรับเด็ก เด็กจะเกิดการรับรู้สภาพความเป็นจริงรอบ ๆ ตัวทีละเล็กละน้อย เมื่อโตขึ้นก็สามารถรับรู้ความเป็นจริงที่รุนแรงและสามารถปรับตัวได้

3) ให้เด็กได้มีประสบการณ์กว้างขวาง และเจริญขึ้นในการค้นหาความหมายต่าง ๆ ของชีวิต หนังสือสำหรับเด็กปฐมวัยได้สะท้อนถึงแง่มุมของชีวิตและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตที่เด็กควรจะรู้และศึกษา เช่น ธรรมชาติวิทยา การกำเนิดของชีวิต ยานพาหนะ เครื่องใช้ในบ้าน สัตว์เลี้ยง สัตว์ป่า พืชผัก ผลไม้ อาหารที่มีประโยชน์ การเล่นสนุกกับตัวเลขและจำนวน รูปทรงต่าง ๆ ซึ่งผู้เขียนได้แต่งไว้อย่างสอดคล้องกับจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็ก เป็นการช่วยขยายประสบการณ์ของเด็กให้กว้างไกลขึ้น

4) เปิดโอกาสให้เด็กได้หัวเราะร่วมกัน ความสุขอย่างยิ่งของเด็กปฐมวัย คือ การมีโอกาสได้หัวเราะร่วมกันอย่างเบิกบาน สิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กได้หัวเราะร่วมกัน คือ ความตลกขบขันจากหนังสือ ไม่ว่าจะเป็นเค้าโครงเรื่องหรือสำนวนภาษาจะทำให้เด็กมีความสุข เพลิดเพลิน และช่วยพัฒนาความเจริญงอกงามทางจิตใจของเด็กด้วย

5) ช่วยให้เด็กได้ตัดสินใจว่าจะอะไรเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับ เนื่องจากเด็กเป็นผลผลิตของสังคม และเป็นกำลังของสังคมในอนาคต ดังนั้น เด็กจึงควรได้รับการปลูกฝังว่าควรจะทำปฏิบัติตนอย่างไรในสังคม ซึ่งถ้าสอนตรง ๆ เด็กอาจจะไม่สนใจ ถ้าสอนโดยทางอ้อมจากหนังสือสำหรับเด็กจะช่วยทำให้เด็กตัดสินใจว่าจะอะไรเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับ และเด็กยินดีจะปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ

6) ช่วยให้เด็กเรียนรู้ภาษา เด็กปฐมวัยเริ่มมีความเจริญทางภาษาตั้งแต่อายุ 2 – 7 ขวบ ระยะเวลาจึงควรปลูกฝังความสามารถทางภาษาให้แก่เด็ก โดยมีประสบการณ์จากการสัมผัสไป

สู่การรับรู้ และไปสู่มโนคติ นั่นคือจะต้องมีประสบการณ์ จากการได้เห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ได้จับต้อง ได้พูด เพื่อนำไปสู่การรับรู้และมโนภาพทำให้เกิดกระบวนการทางความคิด

3. งบประมาณ แนวทางในการพิจารณาเลือกหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัยแนวทางหนึ่งคือต้องคำนึงถึงงบประมาณที่มีอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียน งบประมาณที่ได้รับเพื่อซื้อหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย ตามปกติมีน้อยมากเมื่อเทียบกับความต้องการ และความจำเป็นในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ดังนั้นเมื่อโรงเรียนได้รับงบประมาณมาแล้ว บรรณารักษ์ห้องสมุดของโรงเรียนหรือครูที่มีส่วนรับผิดชอบควรจัดสรรงบประมาณดังนี้

1) ควรแบ่งงบประมาณเป็นงวด ๆ อาจจะเป็น 3 งวด หรือ 4 งวด แล้วทยอยซื้อ ไม่ซื้อคราวเดียวหมด ไม่ซื้อตอนหนังสือลดราคาจนหมดเงิน ทั้งนี้ เพราะหนังสือใหม่จะออกมาเรื่อย ๆ จะพลาดโอกาสซื้อหนังสือดีที่ออกมาใหม่

2) เลือกหนังสือให้ครอบคลุมทุกสาขาวิชา ไม่เน้นหนักทางด้านใดด้านหนึ่ง โดยการศึกษาหลักสูตรของเด็กปฐมวัยและสอบถามจากครูผู้สอน

3) เลือกหนังสือเล่มที่จำเป็นต้องใช้ควมที่สุุดก่อน หนังสือที่จำเป็นต้องใช้ควมคือหนังสือประกอบการสอน หนังสืออ้างอิงสำหรับเด็กปฐมวัย ครูต้องพิจารณาเลือกไว้ก่อน เพื่อเป็นมาตรฐานในการศึกษา

4) เลือกเล่มที่ดีที่สุดของผู้แต่งคนนั้น โดยสำรวจจากเกณฑ์ประเมินหรือพิจารณาจากรางวัล หรือคำนิยมที่ผู้แต่งได้รับ

5) ถ้าหนังสือประเภทเดียวกัน มีเนื้อหาเหมือนกัน มีคุณค่าคล้าย ๆ กัน ให้พิจารณาเลือกหนังสือเล่มที่ถูกที่สุด เพื่อประหยัดเงินไว้ซื้อหนังสือเล่มอื่น ๆ

6) ถ้าหนังสือเล่มนั้นมีราคาค่อนข้างแพง แต่เมื่อพิจารณาเห็นว่าสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่า เช่น นำไปประกอบการสอน เป็นแนวในการผลิตอุปกรณ์การสอน ก็ควรพิจารณาซื้อได้

4. รายละเอียดอื่น ๆ ที่ควรพิจารณาประกอบการเลือกหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย ได้แก่ จำนวนประโยค การใช้คำ ลีลาของ คำ และภาพประกอบ

1) จำนวนประโยค หนังสือสำหรับเด็กอายุ 3 ขวบ ควรมีคำบรรยายหน้าละบรรทัดและประมาณ 3 บรรทัดสำหรับเด็กอายุ 5 ขวบ

2) การใช้คำ คำที่ใช้ควรเป็นคำง่าย ๆ ให้เด็กเข้าใจได้ทันที ไม่ต้องแปลความหมาย ถ้าเด็กเล็กประมาณ 2-4 ขวบ ควรใช้คำซ้ำ หรือประโยคซ้ำ

3) ลีลาของคำ ลีลาในการใช้ถ้อยคำ สอดคล้องเหมือนเสียงดนตรี เมื่อฟังหรืออ่านจะเกิดความไพเราะ มีชีวิตชีวา

4) ภาพประกอบ ภาพที่ควรเลือกสำหรับหนังสือเด็กปฐมวัย เป็นภาพการ์ตูนที่สวยงาม มีชีวิตชีวา มีเส้นหนักและชัด มีขนาดใหญ่ประมาณ 3 ใน 4 ของหน้ากระดาษ เป็นภาพที่มีความเคลื่อนไหว สามารถเล่าเรื่องแทนตัวอักษรได้ ภาพนั้นจะต้องตรงกับเนื้อเรื่อง มีการออกแบบอย่างดี มีสีสัน และมีคุณค่าทางศิลปะ

พงศ์ศักดิ์ สังขภิญโญ (2542: 29-30) กล่าวว่า การคัดเลือกหนังสือสำหรับเด็กเล็ก ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการเจริญเติบโตของเด็ก
2. นักเขียนและนักวาดภาพที่รู้จักดี
3. ความแข็งแรงทนทานของหนังสือ
4. ความปลอดภัยและง่ายต่อการทำความสะอาด
5. เนื้อหาในหนังสือนำเสนอความรู้ให้แก่เด็กที่ละน้อย และค่อยๆ กระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น โดยไม่ทำให้เด็กเล็กเกิดความสับสน มีแนวคิดที่นำมาใช้ประโยชน์ได้แบบง่ายๆ และเนื้อหาถูกต้อง
6. ความสนใจ ระดับความเข้าใจของเด็กเล็ก เช่น
  - 1) การใช้สีตัดกันนั้นต้องสดใส
  - 2) เด็กเล็กสามารถจับแนวความคิดได้เพียงอย่างเดียวในแต่ละครั้ง ดังนั้น จึงควรมีจุดศูนย์กลางแนวคิดที่ชัดเจนเพียงอย่างเดียวเท่านั้น
  - 3) เด็กเล็กจะเพลิดเพลินกับหนังสือที่การเสนอคล้ายๆ กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว และเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เด็กชอบ
  - 4) ภาพวาดต้องสวยสดใส และเด็กชอบเป็นภาพที่แสดงการกระทำมากกว่าภาพที่ไม่เคลื่อนไหวหรืออยู่กับที่
  - 5) เป็นหนังสือที่มีจังหวะและสัมผัสตามเนื้อเรื่อง และมีความถูกต้องของเนื้อเรื่อง
  - 6) เด็กเล็กจะเพลิดเพลินหนังสือที่มีจุดมุ่งหมายหรือกิจกรรมที่กระตุ้นด้วยเสียงและการแสดงท่าทางของเด็ก โดยผู้ใหญ่เป็นผู้แสดงให้ดูและให้เด็กเลียนแบบ เช่น การโบกสะบัดมือ การตบมือ การพูดโทรศัพท์ เป็นต้น
7. เมื่ออ่านแล้วจะต้องสร้างความสุขให้กับทั้งเด็กและผู้ให้อ่านให้ฟัง

สำหรับในต่างประเทศ เช่น ประเทศนิวซีแลนด์ได้จัดทำหนังสือชุดเริ่มเรียนสำหรับเด็ก และได้แบ่งระดับความยากง่ายของหนังสือเป็น 3 ระดับ ได้แก่ แรกเริ่มอ่าน (สำหรับเด็ก 4.5-6.5 ปี) เริ่มอ่านได้ (สำหรับเด็ก 5-7 ปี) และอ่านคล่อง (สำหรับเด็ก 7.5-10 ปี) โดย

กระทรวงศึกษาธิการของนิวซีแลนด์ได้ส่งเสริมการจัดพิมพ์ของสำนักพิมพ์เอกชน ลักษณะของหนังสือเล่มเล็กและเล่มใหญ่ที่จัดพิมพ์ มีลักษณะดังนี้ (Wendy Pye Limited 2001 อ้างถึงใน อารี สัมหลวี 2550: 11-13)

1. สนุกและง่าย
2. หนังสือที่เป็นประเภทบันเทิงคดี (fiction) มีเรื่องราวตั้งต้น กลางเรื่องและตอนจบ
3. ใช้คำซ้ำ
4. มีคำสัมผัส มีจังหวะ
5. มีเรื่องให้คาดได้ (predictable) เช่น นิยายเรื่องตลกกับขยา ซึ่งเด็กสามารถเดาว่า ตัวตัวต่อไปจะตอบว่า “ไม่ใช่กการอะไรของฉัน”
6. เป็นเรื่องตลกขบขัน
7. มีเรื่องที่ทำให้เกิดอารมณ์ร่วม เช่น ตกใจ เสียใจ ดีใจ
8. ตอนจบของเรื่องมีเหตุการณ์ที่ทำให้ประหลาดใจ (surprise)
9. ใช้ประโยคที่เป็นธรรมชาติตามสภาพความเป็นจริง
10. หนังสือประเภทให้ความรู้สารคดี (non-fiction) เช่น เรื่องลักษณะของสัตว์ต่างๆ ตำราการทำอาหาร วิธีประดิษฐ์สิ่งของ

นอกจากนี้ พรอนงค์ นิยมคำ (2545: 39-40) กล่าวว่า หนังสือภาพคือ คลังภาษาสำหรับเด็กที่หาซื้อได้ง่ายและอยู่ใกล้ตัว การเลือกซื้อหนังสือภาพสำหรับเด็กควรพิจารณาถึงสำนวนภาษาที่ใช้เล่าเรื่องต้องเป็นสำนวนที่ดีหรือเป็นบทกวีที่มีโวหารสละสลวยลึกซึ้ง และเมื่ออ่านแล้วจะทำให้เด็กมีความสุข

ดังนั้น การเลือกหนังสือสำหรับเด็ก ต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบในด้านต่างๆ ทั้งวัย ความสนใจ ความต้องการของเด็กปฐมวัย ความทนทาน ความปลอดภัย ความเหมาะสมของภาษาและภาพ ประโยชน์หรือจุดประสงค์ของการใช้หนังสือตามกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนด ตลอดจนงบประมาณในการจัดซื้อ

2.4 แนวการจัดกิจกรรมในมุมหนังสือ

พูนศรี คัมภีร์ปกรณ (2537: 283) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมในมุมหนังสือถือเป็นการดำเนินงานที่ “เข้าถึง” ตัวผู้รับบริการ มุมหนังสือถึงแม้จะจัดแค่เพียงใดก็ตาม ถ้าปราศจากกิจกรรม อรรถาธิบาย และความเอาใจใส่ กระตุ้นให้เด็กเข้าไปใช้ ไปชื่นชม ไปพักผ่อน

คล้ายเครียด ก็ไม่เข้าถึงผู้อ่าน การดำเนินงานที่จะให้เข้าถึงตัวผู้รับบริการ โดยเฉพาะเด็กๆ อาจทำได้ ดังนี้ คือ

1. จูงใจให้อยากอ่าน โดยจัดกิจกรรมอ่านหนังสือให้เด็กฟัง
2. เล่านิทานจากเรื่องในหนังสือ หรือ โดยการใช้หุ่น
3. ให้เด็กแสดงบทบาทสมมติ หรือเล่นละครจากเรื่องในหนังสือ
4. ชวนเด็กสนทนาเกี่ยวกับเรื่องราว ข่าวสารต่างๆ จากวารสาร หรือหนังสือ
5. ให้เด็กจับกลุ่มดูรูปภาพ หรืออ่านหนังสือ
6. ฝึกจัดหนังสือให้เป็นระเบียบ ให้เด็กรู้สึกว่าเป็นหนังสือเป็นของพวกเขาเอง จะ

เกิดความภาคภูมิใจ

7. ฝึกให้เด็กหัดยืมและคืนหนังสืออย่างสม่ำเสมอ โดยครูพาเด็กเข้าแถวไปยืมหนังสืออย่างถูกวิธี ตามลำดับชั้นตอน

8. แนะนำให้เด็กนำหนังสือจากบ้านมาแลกเปลี่ยนไว้ที่มุมหนังสือ

วิไลวรรณ เกื้อทาน (2545: 37-38) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมในมุมหนังสือเป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทางภาษาของครูควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมโดยใช้หนังสือเป็นสื่อในการเชื่อมโยงประสบการณ์ที่มีความหมายในชีวิตประจำวันของเด็ก กิจกรรมที่จัดในมุมหนังสือได้แก่

1. ครูอ่านหนังสือที่เด็กเลือกให้ฟังแล้วสนทนา อภิปรายเกี่ยวกับหนังสือที่อ่าน
2. เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดผ่านการสนทนา การวาดภาพ
3. แสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับเรื่องราวในหนังสือ

มุมหนังสือไม่ควรเป็นมุมที่แห้งหรือเงียบ ควรให้เด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ กับเพื่อนและครู และมีโอกาสประสบความสำเร็จในการร่วมกิจกรรมทุกคน

ดังนั้น การจัดกิจกรรมในมุมหนังสือจึงเป็นกิจกรรมที่ใช้หนังสือเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมและสามารถจัดได้หลายลักษณะ และการจัดกิจกรรมในมุมหนังสือถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะเชื่อมต่อให้เด็กเกิดพฤติกรรมหรือความสามารถตามที่ตั้งจุดมุ่งหมายไว้

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมุมหนังสือ

วชิราภรณ์ ชุมพล (2547) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในมุมหนังสือที่มีต่อความสนใจในการอ่านของเด็กปฐมวัย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 5-6 ปี จำนวน 55 คน

ศึกษาอยู่ในชั้นเด็กเล็ก พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในมุมหนังสือมีความสนใจในการอ่านสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชุมจิรา เลหาบุตร (2542) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในมุมหนังสือที่มีต่อพฤติกรรมการใช้หนังสือที่ถูกต้องของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยอายุ 5-6 ปี จำนวน 40 คน ศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนวัดบางขัน อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในมุมหนังสือมีพฤติกรรมการใช้หนังสือที่ถูกต้องสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิไลวรรณ เกื้อทาน (2540) ได้ศึกษาผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติในมุมหนังสือที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่มาจากโรงเรียนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัย อายุ 4-5 ปี ศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ของโรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน พบว่า เด็กปฐมวัยที่มาจากโรงเรียนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาธรรมชาติในมุมหนังสือมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเด็กปฐมวัยที่มาจากโรงเรียนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลมีความเชื่อมั่นในตนเองไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาวิจัยข้างต้น จะเห็นว่า การจัดกิจกรรมในมุมหนังสือส่งผลให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เกี่ยวกับหนังสือ เช่น ความสนใจในการอ่าน พฤติกรรมการใช้หนังสือที่ถูกต้อง นอกจากนี้ ยังส่งผลให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นอีกด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือที่มีต่อความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านน้ำลาด จังหวัดน่าน ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียว ทำการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One-Group Pre-test Post-test Design) ขอเสนอวิธีดำเนินการวิจัยตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือ เด็กปฐมวัยอายุ 5-6 ปี ที่ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนในตำบลสถาน จังหวัดน่าน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ เด็กปฐมวัย อายุ 5 - 6 ปี ศึกษาในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนบ้านน้ำลาด จังหวัดน่าน จำนวน 13 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

2. เครื่องมือการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1. **คู่มือการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือ** เป็นคู่มือสำหรับใช้ประกอบกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือ เนื้อหาประกอบด้วย การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัย การจัดกิจกรรมในมุมหนังสือ การเลือกหนังสือสำหรับจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย การประเมินผล ซึ่งกิจกรรมที่ใช้ในมุมหนังสือสำหรับการทดลองครั้งนี้ ได้แก่ กิจกรรมการอ่านออกเสียง กิจกรรมการอ่านร่วมกัน และกิจกรรมการอ่านอิสระ มีลำดับขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านของเด็กปฐมวัย
2. จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย
3. นำคู่มือการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ แล้วปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำ
4. นำคู่มือการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ โดยตรวจพิจารณาความสอดคล้อง และได้ค่า IOC เท่ากับ 0.87
5. นำคู่มือการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2 แบบวัดความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยใช้บันทึกความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลอง ประกอบด้วยความสามารถที่สอดคล้องกับกิจกรรมและพัฒนาการทางการอ่านของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ถือหนังสือไม่กลับหัว อ่านชื่อเรื่องหนังสือ อ่านหนังสือจากซ้ายมือไปขวามือ ชี้อาหรือมองตัวหนังสือขณะอ่าน ใช้ภาพเป็นสื่อสำหรับอ่าน และบันทึกพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการอ่านตามเกณฑ์คะแนน ดังนี้

- 2 หมายถึง แสดงพฤติกรรมนั้นๆ ด้วยตนเอง
- 1 หมายถึง แสดงพฤติกรรมนั้นๆ โดยได้รับการชี้แนะจากครูหรือเพื่อน
- 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรมนั้นๆ เลย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการทางการอ่านของเด็กปฐมวัย
2. จัดทำแบบวัดความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัยให้มีความสอดคล้องกับระดับพัฒนาการทางการอ่านของเด็กปฐมวัย
3. นำแบบวัดความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัย ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม โดยได้ค่า IOC เท่ากับ 0.89 แล้วนำมาแก้ไขตามคำแนะนำให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ศึกษากลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม โดยวัดก่อนและหลังการทดลอง (One-Group Pre-test Post-test Design)

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

3.1 วัดความสามารถในการอ่านก่อนการทดลอง ผู้วิจัยทำการวัดความสามารถในการอ่านของกลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 13 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โดยการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการอ่านเป็นรายบุคคลในช่วงกิจกรรมเสรี แล้วบันทึกผลในแบบวัดความสามารถในการอ่านที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ใช้เวลาสังเกตและบันทึกผล 1 สัปดาห์

3.2 ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัยกับกลุ่มตัวอย่าง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โดยได้สร้างข้อตกลงกับเด็กให้เล่นมุมหนังสือและมุมอื่นๆ ทุกวันในช่วงกิจกรรมเสรี ทำการทดลองในวันจันทร์ ถึงวันศุกร์ของแต่ละสัปดาห์ ใช้เวลาทดลอง 4 สัปดาห์

3.3 วัดความสามารถในการอ่านหลังการทดลอง ผู้วิจัยได้ทำการวัดความสามารถในการอ่านของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เวลาสังเกตพฤติกรรมในช่วงกิจกรรมเสรี หลังการทดลองเป็นเวลา 1 สัปดาห์

3.4 การตรวจให้คะแนน นำข้อมูลที่ได้จากการวัดความสามารถในการอ่านก่อนการทดลองและหลังการทดลองมาหาค่าคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบวัดความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการทดลอง มาตรวจให้คะแนนและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ ดังนี้

4.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) โดยใช้สูตร (แก้ว สายยศ 2549: 269)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

n แทน จำนวนเด็กในกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ 2549:

273)

$$S = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

S	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum X$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
$\sum X^2$	แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
n	แทน จำนวนเด็กในกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง ผลการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือที่มีต่อความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านน้ำลาด จังหวัดน่าน นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวัดคะแนนความสามารถในการอ่านก่อนและหลังการทดลอง

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านก่อนและหลังการทดลอง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองโดยเทียบเกณฑ์

ตอนที่ 1 ผลการวัดคะแนนความสามารถในการอ่านก่อนและหลังการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้เพื่อตรวจสอบดูว่า เด็กปฐมวัยแต่ละคนที่ได้รับการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือมีความสามารถในการอ่านเพิ่มขึ้นหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรม ผลการวัดคะแนนความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัยแต่ละคน ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการวัดความสามารถในการอ่านรายบุคคลก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	ความสามารถในการอ่าน	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1	6	10
2	5	10
3	7	10
4	6	10
5	5	8
6	5	9

ตารางที่ 4.1 ผลการวัดความสามารถในการอ่านรายบุคคลก่อนและหลังการทดลอง(ต่อ)

คนที่	ความสามารถในการอ่าน	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
7	3	8
8	7	10
9	6	9
10	6	10
11	5	7
12	3	5
13	2	4
$\bar{X}$	1.01	1.69
S.D.	0.31	0.41

จากตารางที่ 4.1 แสดงว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือ จำนวน 13 คน มีคะแนนความสามารถในการอ่านเพิ่มขึ้นทุกคน และคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านทั้งกลุ่มเพิ่มขึ้น คือ ก่อนการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 1.01 และหลังการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 1.69

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่าน ก่อนและหลังการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้เพื่อตรวจสอบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือ มีความสามารถในการอ่านเพิ่มขึ้นหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรม ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัยเป็นรายคนก่อนและหลังการทดลอง ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านก่อนและหลังการทดลอง

ความสามารถในการอ่าน	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ถือหนังสือไม่กลับหัว	1.92	0.28	2.00	0.00
อ่านชื่อเรื่องหนังสือ	0.23	0.44	1.77	0.44
อ่านหนังสือจากซ้ายมือไปขวามือ	1.31	0.63	1.69	0.48
ชี้คำหรือมองตัวหนังสือขณะอ่าน	0.77	0.44	1.38	0.77
ใช้ภาพเป็นสื่อสำหรับอ่าน	0.85	0.38	1.62	0.65
ภาพรวมความสามารถในการอ่าน	1.01	0.31	1.69	0.41

จากตารางที่ 4.2 ก่อนการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 1.01 และหลังการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 1.69 แสดงให้เห็นว่าหลังจากที่เด็กปฐมวัยได้รับการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือแล้วมีความสามารถในการอ่านเพิ่มขึ้น

เมื่อพิจารณาทั้ง 5 ด้านของความสามารถในการอ่าน ผลปรากฏว่า ในด้านที่ 1 การถือหนังสือไม่กลับหัว กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการทดลองคือ ก่อนการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 1.92 หลังการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.00 ด้านที่ 2 อ่านชื่อเรื่องหนังสือ กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมคือ ก่อนการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 0.23 หลังการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 1.77 ด้านที่ 3 อ่านหนังสือจากซ้ายมือไปขวามือ กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมคือ ก่อนการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 1.31 หลังการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 1.69 ด้านที่ 4 ชี้คำหรือมองหาตัวหนังสือขณะอ่าน กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมคือ ก่อนการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 0.77 หลังการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 1.38 และในด้านที่ 5 ใช้ภาพเป็นสื่อสำหรับอ่าน กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม คือ ก่อนการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 0.85 หลังการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 1.62

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านหลังการทดลองโดยเทียบเกณฑ์

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้เพื่อตรวจสอบว่า เด็กปฐมวัยแต่ละคนที่ได้รับการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือมีความสามารถในการอ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ เมื่อทำการวัดความสามารถในการอ่านหลังการจัดกิจกรรม เกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ เด็กปฐมวัยจะต้องได้คะแนนความสามารถในการอ่าน 8 คะแนนขึ้นไป และไม่ได้ 0 คะแนนในด้านใดด้านหนึ่ง จึงจะผ่านเกณฑ์

คะแนนความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองเป็นรายบุคคลเทียบเกณฑ์ที่กำหนด ได้ผลดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 คะแนนความสามารถในการอ่านหลังการทดลองโดยเทียบเกณฑ์

คนที่	คะแนนความสามารถในการอ่าน					คะแนนรวม	สรุป
	ถือหนังสือไม่กลับหัว	อ่านชื่อเรื่องหนังสือ	อ่านหนังสือจากซ้ายมือไปขวามือ	ชี้คำหรือมองตัวหนังสือขณะอ่าน	ใช้ภาพเป็นสื่อสำหรับอ่าน		
1	2	2	2	2	2	10	ผ่าน
2	2	2	2	2	2	10	ผ่าน
3	2	2	2	2	2	10	ผ่าน
4	2	2	2	2	2	10	ผ่าน
5	2	2	1	1	2	8	ผ่าน
6	2	2	1	1	2	9	ผ่าน
7	2	2	2	1	1	8	ผ่าน
8	2	2	2	2	2	10	ผ่าน
9	2	2	2	1	2	9	ผ่าน
10	2	2	2	2	2	10	ผ่าน
11	2	1	2	1	1	7	ไม่ผ่าน
12	2	1	1	0	1	5	ไม่ผ่าน
13	2	1	1	0	0	4	ไม่ผ่าน

จากตารางที่ 4.3 จะเห็นว่า เด็กปฐมวัย 13 คน ผ่านเกณฑ์การประเมิน 10 คน และไม่ผ่านการประเมิน 3 คน ความสามารถในการอ่านด้านที่เด็กได้คะแนนมากที่สุดเรียงตามลำดับ คือ ดึงหนังสือไม่กลับหัว อ่านชื่อเรื่องหนังสือ อ่านหนังสือจากซ้ายมือไปขวามือ ใช้ภาพเป็นสื่อ สำหรับอ่าน และชี้หรือมองหาตัวหนังสือขณะอ่าน

การนำคู่มือการจัดกิจกรรมในมุมหนังสือมาใช้จัดกิจกรรมให้แก่เด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านน้ำลาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 1 เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่าน ผลคะแนนจากแบบวัดความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัย จำนวน 13 คน พบว่า คะแนนหลังการจัดกิจกรรมเพิ่มขึ้น โดยอัตราการเพิ่มต่ำสุดเท่ากับ 2 คะแนน จำนวน 3 คน อัตราการเพิ่มสูงสุดเท่ากับ 5 คะแนน จำนวน 2 คน มีคะแนนเพิ่ม 3 คะแนน จำนวน 5 คน และมีคะแนนเพิ่ม 4 คะแนน จำนวน 3 คน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือที่มีต่อความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านน้ำลาด จังหวัดน่าน สามารถสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

1. สรุปการวิจัย

การสรุปการวิจัย ครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญ ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือ

1.2 สมมติฐานการวิจัย

หลังการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือ เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้น

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัย ที่ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนในตำบลสถาน จังหวัดน่าน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัย ที่ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนบ้านน้ำลาด จังหวัดน่าน จำนวน 13 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

1.3.2 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้นำแบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One-Group Pre-test Post-test Design)

1.3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) คู่มือการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือ เนื้อหาประกอบด้วย การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัย การจัดกิจกรรมในมุมหนังสือ การเลือกหนังสือ สำหรับจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย การประเมินผล ซึ่งกิจกรรมในมุมหนังสือที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ได้แก่ กิจกรรมการอ่านออกเสียง กิจกรรมการอ่านร่วมกัน และ กิจกรรมการอ่านอิสระ

2) แบบวัดความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัย ตามองค์ประกอบที่ สอดคล้องกับกิจกรรมและพัฒนาการทางการอ่านของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ถือหนังสือไม่กลับหัว อ่านชื่อเรื่องหนังสือ อ่านหนังสือจากซ้ายมือไปขวามือ ชี้อักษรหรือมองคำหนังสือขณะอ่าน ใช้ภาพเป็นสื่อสำหรับอ่าน

1.3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) ทำการทดสอบก่อนทดลอง ผู้วิจัยได้นำแบบวัดความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัยไปวัดความสามารถในการอ่านก่อนการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านน้ำตด จังหวัดน่าน จำนวน 13 คนในช่วงกิจกรรมเสรี เป็นเวลา 1 สัปดาห์

2) ดำเนินการทดลองจัดกิจกรรมในมุมหนังสือ โดยกิจกรรมที่ใช้ได้แก่ กิจกรรมการอ่านออกเสียง กิจกรรมการอ่านร่วมกัน และกิจกรรมการอ่านอิสระ ในช่วงของกิจกรรมเสรี เป็นเวลา 4 สัปดาห์

3) ทดสอบหลังการทดลอง โดยนำแบบวัดความสามารถทางการอ่านของเด็กปฐมวัย ไปวัดความสามารถในการอ่านหลังการทดลองใช้เวลาในการสังเกตเป็นเวลา 1 สัปดาห์

1.3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2) วิเคราะห์ความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองโดยเทียบเกณฑ์

1.3.6 ผลการวิจัย

1) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือ มีความสามารถในการอ่านสูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรม

2) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือ มีความสามารถในการอ่านผ่านเกณฑ์การประเมิน จำนวน 10 คน

2. การอภิปรายผล

ผลจากการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยสามารถอภิปรายได้ดังนี้

จากการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือ พบว่า เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือมีคะแนนความสามารถในการอ่าน ได้แก่ ถือหนังสือไม่กลับหัว อ่านชื่อเรื่องหนังสือ อ่านหนังสือจากซ้ายมือไปขวามือ ชี้อักษรหรือมองตัวหนังสือขณะอ่าน ใช้ภาพเป็นสื่อสำหรับอ่าน สูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือสอดคล้องกับความสนใจและพัฒนาการทางการอ่านของเด็ก กล่าวคือ

1. กิจกรรมการอ่านออกเสียง ผู้วิจัยได้ร่วมกิจกรรมในมุมหนังสือกับเด็ก โดยให้เด็กเลือกหนังสือที่สนใจแล้วให้ผู้วิจัยอ่านให้ฟังเป็นกลุ่มย่อย โดยอ่านชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ผู้วาด ภาพประกอบ อ่านเนื้อเรื่องพร้อมกับชี้ข้อความขณะอ่าน เปิดโอกาสให้เด็กถาม หรือสนทนาเกี่ยวกับตัวละคร กิจกรรมนี้ช่วยให้เด็กได้เห็นแบบอย่างที่ดีในการอ่านจากผู้ใหญ่และเรียนรู้การใช้หนังสือ เช่น รู้วิธีถือนหนังสือ รู้ว่าเริ่มต้นอ่านชื่อเรื่องจากหน้าปก แล้วเปิดอ่านจากหน้าซ้ายมือก่อน จากกิจกรรมนี้ช่วยให้เด็กสามารถถือนหนังสือ โดยไม่กลับหัวได้ถูกต้องครบทุกคน เด็กสามารถอ่านชื่อเรื่องหนังสือได้เองเป็นจำนวน 10 คน เปิดหนังสืออ่านจากหน้าซ้ายมือไปขวามือได้เองเป็นจำนวน 9 คนซึ่งสอดคล้องกับ สุภัทรา คงเรือง (2539: 19-20) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านที่เด็กควรเรียนรู้ คือ ความรู้เกี่ยวกับการใช้หนังสือ ได้แก่ การรู้ทิศทางในการถือนหนังสือ การรู้ส่วนประกอบของหนังสือและการรู้ทิศทางในการอ่าน ส่วนการให้เด็กได้เลือกหนังสือที่ตนชอบมาให้อ่านและได้สนทนาซักถามเรื่องราวในหนังสือ ช่วยสร้างทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน ในบรรยากาศที่ใกล้ชิดอบอุ่น ดังที่ นฤมล เนียมหอม (2551: 31-35) ได้กล่าวว่า ครูควรอ่านหนังสือให้เด็กฟังทุกวันเพื่อช่วยให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน และช่วยให้เด็กมีความรู้เกี่ยวกับการใช้หนังสือ การใช้สิ่งชี้แนะในการคาดคะเน และตรวจสอบการคาดคะเน

2. กิจกรรมการอ่านร่วมกัน ผู้วิจัยได้อ่านหนังสือร่วมกับเด็กกลุ่มย่อยในมุมหนังสือ โดยใช้วิธีเดียวกันกับการอ่านออกเสียงให้ฟัง แต่ให้เด็กได้อ่านออกเสียงไปพร้อมกับครู กิจกรรมนี้ทำให้เด็กรู้ว่าตัวหนังสือใช้สื่อความหมายแทนภาพ และมองหาตัวหนังสือขณะอ่าน ซึ่งหลังจากการทดลองพบว่าเด็กชี้ตัวหนังสือหรือมองหาตัวหนังสือขณะอ่าน เด็กมีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร

รู้ว่าการอ่านและการเขียนสัมพันธ์กัน รู้จักคำคุ้นตา ตามองค์ประกอบของการอ่าน สอดคล้องกับ ศุทธิลักษณ์ แก้วเล็ก (2547) ที่ว่า การชี้ตัวหนังสือขณะอ่านหรือมองหาตัวหนังสือของเด็กเป็นการ สื่อความหมายเกี่ยวกับตัวหนังสือ

3. กิจกรรมการอ่านอิสระ ผู้วิจัยได้สังเกตพบว่าเด็กที่เลือกอ่านหนังสือในกิจกรรมอ่านอิสระส่วนใหญ่ชี้ตัวหนังสือและอ่านหนังสือโดยใช้ภาพเป็นสื่อสำหรับอ่าน สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ 2547: 132) ที่ระบุว่าเด็กวัย 4-6 ปี ใช้ภาพ เป็นสื่อสำหรับอ่าน โดยอาศัยความรู้เกี่ยวกับการใช้สิ่งชี้แนะในการคาดคะเน และตรวจสอบการ คาดคะเนโดยอาศัยภาพ และสอดคล้องกับ สุภัทรา คงเรือง (2539: 19-20) ที่กล่าวว่า การให้เด็กได้มี โอกาสอ่านอิสระช่วยให้เด็กเข้าใจเนื้อเรื่องและอ่านได้โดยอาศัยภาพประกอบเป็นเครื่องชี้แนะ

การทดลองจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือให้แก่เด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านน้ำตัด จังหวัดน่าน พบว่า เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการอ่านสูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรม ดังนั้น กิจกรรมภาษาในมุมหนังสือจึงเป็นกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมความสามารถในการอ่านของเด็ก ปฐมวัยได้ เพราะมุมหนังสือเป็นมุมที่เด็กมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับหนังสือและตัวหนังสือมากที่สุด การจัดกิจกรรมต่างๆ ในมุมหนังสือที่สอดคล้องกับความสนใจและพัฒนาการทางภาษาของเด็กย่อม ส่งผลให้เด็กมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวชิราภรณ์ ชุมพล (2547) ที่ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในมุมหนังสือที่มีต่อความสนใจในการอ่าน ของเด็กปฐมวัย อายุ 5-6 ปี พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในมุม หนังสือมีความสนใจในการอ่านสูงขึ้น และชุมจิรา เลาหบุตร (2542) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรม ส่งเสริมการอ่านในมุมหนังสือที่มีต่อพฤติกรรมการใช้หนังสือที่ถูกต้องของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็ก ปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในมุมหนังสือมีพฤติกรรมการใช้หนังสือที่ถูกต้อง สูงขึ้นเช่นกัน นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่าหลังการทดลองเด็กมีความมั่นใจในการอ่านของตนมากขึ้น ซึ่งพฤติกรรมที่เห็นชัดเจนที่สุดคือ การถือหนังสือแล้วอ่านชื่อเรื่องได้อย่างชัดเจน ฉะฉาน และ มั่นใจในการอ่านโดยใช้ภาพเป็นสื่อสำหรับอ่าน ดังนั้น การจัดกิจกรรมในมุมหนังสือที่เปิดโอกาส ให้เด็กได้ประสบความสำเร็จและมีการเสริมแรงกับเด็กอย่างเหมาะสมสามารถสร้างความเชื่อมั่นใน ตนเองให้แก่เด็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลวรรณ เกื้อทาน (2540) ที่ได้ศึกษาผลการจัด ประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติในมุมหนังสือที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก ปฐมวัยที่มาจากโรงเรียนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล พบว่า เด็กปฐมวัยที่มาจากโรงเรียน ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลที่ได้รับการจัดประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติในมุม หนังสือ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และเด็กปฐมวัยที่มาจากโรงเรียนในเขต เทศบาลและนอกเขตเทศบาลมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นไม่แตกต่างกัน

นอกจากกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือที่ผู้วิจัยได้จัดเตรียมให้เด็กร่วมกิจกรรมแล้ว ผู้วิจัยยังได้จัดสภาพแวดล้อมในมุมหนังสือให้เป็นທີ່ดึงดูดความสนใจของเด็ก เป็นต้นว่า การจัดบริเวณมุมหนังสือให้เกิดความสะดวกสบาย สวยงาม หนังสือน่าอ่าน จัดเรียงบนชั้นอย่างมีระบบ ชั้นวางหนังสือสูงระดับที่เด็กหยิบมาอ่านแล้วนำเก็บได้ง่าย อุปกรณ์อำนวยความสะดวก เช่น โต๊ะ เก้าอี้สำหรับนั่งอ่าน สอดคล้องกับแนวคิดในการจัดมุมหนังสือของ พูนศรี คัมภีรปกรณ์ (2537: 280-283) และกุลยา ดันดิผลาชีวะ (2545: 44-45) ในการจัดมุมหนังสือให้เด็กเกิดความสนใจ เข้ามาอ่านหนังสือ รักมุมหนังสือ และร่วมกิจกรรมในมุมหนังสืออย่างมีความสุข ซึ่งปัจจัยที่กล่าว มาแล้วทั้งหมดล้วนส่งผลต่อความสามารถในการอ่านของเด็กทั้งสิ้น ซึ่งหากจัดกิจกรรมในลักษณะ ดังกล่าวอย่างต่อเนื่องจะส่งผลให้เด็กมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้น

การวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านหลังการทดลองโดยเทียบเกณฑ์ พบว่า เด็กปฐมวัยผ่านเกณฑ์ 10 คน และไม่ผ่านเกณฑ์ 3 คน โดยความสามารถในการอ่านด้านที่เด็กปฐมวัย ได้คะแนนมากเรียงตามลำดับคือ ถือหนังสือ ไม่กลับหัว อ่านชื่อเรื่องหนังสือ อ่านหนังสือจาก ชำยมือ ไปขวามือ ใช้ภาพเป็นสื่อสำหรับอ่าน และชี้หรือมองหาตัวหนังสือขณะอ่าน ซึ่งเป็นไปตาม พัฒนาการทางการอ่านที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ 2547: 132) ที่ระบุว่า เด็ก 4-5 ปี เริ่มมีความรู้ในการถือนหนังสือ อ่านเรื่องที่ กู้นเคย ใช้ภาพเป็นสื่อสำหรับอ่าน และสอดคล้องกับลำดับขั้นพัฒนาการทางการอ่านของโฮลดาเวย์ (Holdaway 1979 อ้างถึงใน วรรณาท รักสกุลไทย 2551: 15-16) ในขั้นที่ 1 การอ่านขั้นเริ่มต้น (Emergent Reading) ที่กล่าวว่า เด็กจะดูหนังสือเรื่องที่เด็กชอบ พูดย่อความในหนังสือด้วยภาษา ของตน ทำท่าทางเหมือนอ่านหนังสือ โดยไม่สนใจข้อความตามลำดับของเรื่อง จับใจความและ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อเรื่องโดยการใช้ประสบการณ์เดิมของตน ซึ่งการที่เด็กได้คะแนนใน ด้านชี้หรือมองหาตัวหนังสือขณะอ่านน้อยที่สุด แสดงว่าเด็กปฐมวัยในกลุ่มที่ทดลองยังอยู่ในลำดับ ขั้นพัฒนาการในขั้นที่ 1 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือใช้เวลาเพียง 4 สัปดาห์ ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าหากใช้เวลาในการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือมากขึ้น โดยการจัด กิจกรรมที่หลากหลายและใช้สื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอื่นๆ ประกอบ จะสามารถ ส่งเสริมพัฒนาการทางการอ่านให้แก่เด็กในลำดับขั้นต่อไปได้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 การจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือสามารถเพิ่มกิจกรรมอื่นๆ ที่เด็กสนใจ นอกเหนือจากกิจกรรมด้านการอ่าน เช่น การวาดภาพจากหนังสือที่เด็กชอบ การคัดลอกข้อความในหนังสือ หรือการทำหนังสือเล่มเล็กจากหนังสือที่อ่านให้ฟัง

3.1.2 หากเด็กในชั้นเรียนมีจำนวนมาก ควรใช้หนังสือเล่มใหญ่ในกิจกรรมอ่านร่วมกัน เพื่อให้เด็กสามารถมองเห็นภาพ ตัวหนังสือ และทิศทางในการอ่านอย่างชัดเจน

3.1.3 ควรอธิบาย หรือแนะนำให้เด็กรู้จักเครื่องหมายวรรคตอน เครื่องหมายคำพูด เครื่องหมายคำถามและเครื่องหมายอัศเจรีย์ให้เด็กเข้าใจด้วย

3.1.4 ความสามารถในการอ่านของเด็กแต่ละคนไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภูมิหลังของแต่ละคน ดังนั้น การจัดกิจกรรมภาษาให้แก่เด็กจึงควรตรวจสอบภูมิหลังของเด็กก่อน และไม่คาดหวังว่าเด็กจะมีความสามารถในการอ่านที่เท่าเทียมกัน

3.1.5 มุมหนังสือ เป็นมุมหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมความสามารถในการอ่านให้แก่เด็ก การคัดเลือกหนังสือที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก รวมถึงการจัดเตรียมอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการเข้ามาใช้ และการตกแต่งมุมหนังสือเพื่อกระตุ้นความสนใจของเด็กที่จะเข้ามาร่วมกิจกรรมในมุมหนังสือ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรม

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาผลการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือที่มีต่อความสามารถทางภาษาในด้านอื่นๆ เช่น การฟัง การพูด และการเขียน

3.2.2 ควรศึกษาวิธีการจัดกิจกรรมอื่นๆ ในมุมหนังสือที่มีต่อความสามารถในการอ่าน เช่น การทำหนังสือเล่มเล็ก เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ (2547) *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี)* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กุลยา ตันติผลาชีวะ (2545) “ศูนย์หรือมุมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย” *วารสารการศึกษาปฐมวัย* 6, 3 (กรกฎาคม): 43
- ชุติมา ตั้งจามันท์ (2529) *หนังสือเพื่อลูก* กรุงเทพมหานคร สุจริตการพิมพ์
- ชุมจิรา เลาบุตร (2542) “ผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในมุมหนังสือที่มีต่อพฤติกรรมการใช้หนังสือที่ถูกต้องของเด็กปฐมวัย” *ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*
- นฤมล เนียมหอม (2551) “การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านภาษา” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย* หน่วยที่ 10 พิมพ์ครั้งที่ 2 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- นิตยา ประพฤติกิจ (2540) *การพัฒนาการอ่านของลูก* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร เขตโล่การพิมพ์
- นิไพพรรณ เกิดสว่าง (2547) “ผลการใช้หนังสือชุดการอ่านที่มีต่อความสามารถในการอ่านของเด็กวัยอนุบาล” *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*
- บำเพ็ญ การพานิชย์ (2539) “พัฒนาการการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบการอ่าน” *ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*
- ปิยะนันท์ หิรัณย์ชโลธร (2548) “เด็กปฐมวัยกับทักษะการรู้หนังสือเบื้องต้น” *วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์* 20, 2 (พฤษภาคม-เดือนสิงหาคม): 1
- พงศ์ศักดิ์ สังขภิญโญ (2542) “การเลือกวรรณกรรมสำหรับเด็กเล็ก” *วารสารการศึกษาปฐมวัย* 3, 4 (ตุลาคม): 28-30
- พรอนงค์ นิยมคำ (2545) “หนังสือภาพ สื่อสอนภาษาที่ศิลปะ” *“THAILAND EDUCATION JOURNAL”* 3, 24 (กันยายน-ตุลาคม): 38-39

- พูนศรี คัมภีร์ปกรณ์ (2537) “หน่วยที่ 6 การเลือกและการใช้หนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาวรรณกรรมและลีลาชีวิตระดับปฐมวัยศึกษา หน้า 279-314 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ไพพรรณ อินทนิล (2546) การส่งเสริมการอ่าน กรุงเทพมหานคร ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
- มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก (2550) “โครงการหนังสือเล่มแรก (Bookstart)” ก้นคืนวันที่ 20 มีนาคม 2550 จาก <http://www.thaibby.in.th/news.php?act=show&Id=3>
- ล้วน สายยศ (2549) “ระเบียบวิธีทางสถิติบางประการเพื่อการวิจัย” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน* หน่วยที่ 4 พิมพ์ครั้งที่ 6 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- วชิราภรณ์ ชุมพล (2547) “ผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในมุมหนังสือที่มีต่อความสนใจในการอ่านของเด็กปฐมวัย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)” การศึกษาค้นคว้าอิสระบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- วรรณาท รักสกุลไทย (2551) “การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านภาษา” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย* หน่วยที่ 10 ตอนที่ 10.1 หน้า 22-48 พิมพ์ครั้งที่ 2 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- วรรณิ โสมประยูร (2539) *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- วิไลวรรณ เกื้อทาน (2545) “การใช้มุมหนังสือสร้างความเชื่อมั่นให้กับเด็กปฐมวัย” *วารสารการศึกษาปฐมวัย* 6, 1 (มกราคม): 37
- _____ (2540) “ผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาธรรมชาติในมุมหนังสือที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่มาจากโรงเรียนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล” ปรียญานันท์การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ศรีรัตน์ เจริญถิ่นจันทร์ (2536) *การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน* กรุงเทพมหานคร บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด
- ศุทธิลักษณ์ แก้วเล็ก (2547) “ผลการจัดประสบการณ์การอ่านร่วมกันที่มีต่อความสามารถในการอ่านสื่อความหมายของเด็กปฐมวัยในชั้นเรียนคละอายุ โรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์

- จังหวัดสมุทรสงคราม” วิทยานิพนธ์บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
 แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542) สรุปผลการประชุมและการประชุมปฏิบัติการ
 เรื่อง การศึกษาปฐมวัย : สร้างคน สร้างชาติ จัดโดย สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษา
 สำหรับเด็กปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ วันที่ 12 – 22
 กรกฎาคม 2542 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) *กระบวนการให้ความรู้พ่อแม่ในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย
 ผ่านกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน* กรุงเทพมหานคร บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด
 สุภัทรา คงเรือง (2539) “ผลการใช้กิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาธรรมชาติที่มีต่อ
 ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับหนังสือและตัวหนังสือของเด็กวัยอนุบาล” วิทยานิพนธ์
 การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุภาวดี ศรีวรรณนะ (2542) *พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยและวิธีการส่งเสริม* นครสวรรค์
 เจ กรุ๊ป แอดเวอร์ไทซิ่ง / อินทนนท์การพิมพ์
- อัญชลี วงศ์ห้ำ (2533) “รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเสริมความพร้อมในการอ่าน
 สำหรับเด็กก่อนวัยเรียน” วิทยาลัยครุอุดรดิษฐ์ สหวิทยาลัยล้านนา
- อารี สัมหลวี (2550) *การสอนภาษาไทยแนวสมดุลภาษา (ชั้นอนุบาล 1 – ประถมปีที่ 6)*
 กรุงเทพมหานคร ชมรมเด็ก
- อำพร ศรีทรัพย์ (2540) “ความสนใจในการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
 ประสบการณ์การเรียนรู้แบบภาษาธรรมชาติ” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
 การศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- Cunningham Denise D. (2008). “Literacy Environment Quality in Preschool and Children's
 Attitudes Toward Reading and Writing” *Literacy Teaching and Learning*. 12, 2
 (Spring): 19
- Triantafillia Natsiopoulou and others (2006) “Reading Children’s Book To The Preschool
 Children in Greek Families” *International Journal of Early Childhood*; 38, 2;
 ProQuest Education Journals p. 69

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย**ดร. นิคม นาคชัย****อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม****อาจารย์ อรปรีชา ญาณะชัย****อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์****อาจารย์ มยุรี พึ่งทอง****ครู โรงเรียนบ้านนาคา จังหวัดน่าน
อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนคูสิต
(เครือข่ายน่าน)**

ภาคผนวก ข
แบบวัดความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัย

แบบวัดความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง

1. แบบวัดความสามารถในการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัยนี้ ใช้บันทึกก่อนและหลังการทดลอง
2. แบบวัดความสามารถในการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัยนี้ ใช้วัดความสามารถในการอ่านในหัวข้อต่อไปนี้
  - 1) ถือนหนังสือ ไม่กลับหัว มีลักษณะพฤติกรรมคือ เด็กถือนหนังสือด้วยมือ หรือวางหนังสือไว้บนตัก หรือวางหนังสือบนพื้น ได้ถูกทิศทางไม่กลับหัว
  - 2) อ่านชื่อเรื่องหนังสือ มีลักษณะพฤติกรรมคือ เด็กอ่านออกเสียงชื่อเรื่องหนังสือเล่มที่อ่านอยู่นั้น ก่อนที่จะเปิดอ่านหน้าต่อไป
  - 3) อ่านหนังสือจากซ้ายมือ ไปขวามือ มีลักษณะพฤติกรรมคือ เด็กเปิดหนังสือจากปกหน้า แล้วเปิดหน้าต่อไป โดยอ่านหรือดูภาพจากหน้าซ้ายมือก่อนหน้าขวามือ
  - 4) ชี้คำหรือมองตัวหนังสือขณะอ่าน มีลักษณะพฤติกรรมคือ เด็กชี้คำที่อ่านหรือมองหาตัวหนังสือแล้วอ่าน ซึ่งอาจจะออกเสียงได้ถูกต้องตรงกับคำที่ชี้หรือ ไม่ถูกต้องกับคำที่ชี้หรือคำมองหากก็ได้
  - 5) ใช้ภาพเป็นสื่อสำหรับอ่าน มีลักษณะพฤติกรรมคือ แสดงท่าทางอ่านหนังสือโดยใช้คำพูดของตนเองแล้วอาศัยภาพประกอบในหนังสือเป็นเครื่องชี้้นำในการอ่าน

ข้อปฏิบัติในการใช้แบบวัดความสามารถในการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัย

1. ผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการอ่านของเด็กขณะเข้ามาอ่านหนังสือในมุมหนังสือ
2. การบันทึกพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถทางการอ่าน ให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้
  - 2 หมายถึง แสดงพฤติกรรมนั้นๆ ด้วยตนเอง
  - 1 หมายถึง แสดงพฤติกรรมนั้นๆ โดยการชี้แนะของครูหรือเพื่อน
  - 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรมนั้นๆ เลย

หมายเหตุ ผู้วิจัยได้สร้างข้อตกลงในการเข้ามามุมหนังสือกับเด็ก คือ ควรเข้ามาอ่านหนังสือในมุมหนังสือทุกวัน

ภาคผนวก ค
คู่มือการจัดกิจกรรมภาษาในมุนหนังสือ

คู่มือการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือ

คำชี้แจงการใช้คู่มือ

คู่มือการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัยโดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับองค์ประกอบการอ่านของเด็ก ได้แก่

- 1) ความรู้เกี่ยวกับการใช้หนังสือ ได้แก่ การรู้ทิศทางในการถือหนังสือ การรู้ส่วนประกอบของหนังสือ และการรู้ทิศทางในการอ่าน
- 2) ความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร ได้แก่ การรู้ว่าการอ่านกับการเขียนสัมพันธ์กัน การรู้จักคำที่คุ้นตา การรู้ว่าคำคืออะไร การรู้จักตัวอักษรตัวแรก และตัวสุดท้ายของคำ การรู้รูปร่างและทิศทางของตัวอักษร
- 3) ความรู้เกี่ยวกับเครื่องหมายวรรคตอน ได้แก่ การรู้ความหมายของเครื่องหมายคำพูด เครื่องหมายคำถาม และเครื่องหมายอัศเจรีย์
- 4) ความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องชี้แนะในการคาดคะเนและตรวจสอบการคาดคะเน ได้แก่ การคาดคะเน และการตรวจสอบการคาดคะเน โดยอาศัยภาพ ความหมายของคำ โครงสร้างของประโยคและ/หรือ พยัญชนะต้นของคำ

อนึ่ง การทดลองครั้งนี้ ใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ ดังนั้น กิจกรรมที่จัดขึ้นจึงสอดคล้องกับบางองค์ประกอบในการอ่านของเด็ก คือ

- ความรู้เกี่ยวกับการใช้หนังสือ ได้แก่ การรู้ทิศทางในการถือหนังสือ การรู้ส่วนประกอบของหนังสือ และการรู้ทิศทางในการอ่าน
- ความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร ได้แก่ การรู้ว่าการอ่านกับการเขียนสัมพันธ์กัน
- ความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องชี้แนะในการคาดคะเนและการตรวจสอบการคาดคะเน โดยอาศัยภาพ

ในการเข้าร่วมกิจกรรมในมุมหนังสือของเด็ก ผู้วิจัยได้ใช้แนวทางเช่นเดียวกับการจัดกิจกรรมเสรี กล่าวคือ สร้างข้อตกลงในการเข้าไปเล่นมุมเล่น โดยให้เด็กเลือกเข้าไปเล่นครบทุกมุมเล่น

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัย

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยจัดให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่เหมาะสมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(Developmentally Appropriate Practice) คือ ไม่สอนทักษะทางภาษาอย่างเป็นทางการ แต่เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความท้าทายให้เด็กเกิดความต้องการที่จะร่วมกิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการทางภาษาของเด็ก และช่วยให้เด็กก้าวไปสู่พัฒนาการทางภาษาในขั้นต่อไป กิจกรรมมีหลากหลาย เพื่อตอบสนองต่อความแตกต่างของเด็ก ตัวอย่างกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีดังต่อไปนี้

1) **การอ่านออกเสียงให้เด็กฟัง** เป็นกิจกรรมที่ครูเลือกวรรณกรรมที่ดีสำหรับเด็ก มาอ่านให้ฟัง จัดช่วงเวลาเฉพาะสำหรับการออกเสียงให้เด็กฟัง และจัดเป็นกิจกรรมกลุ่มย่อยมากกว่ากลุ่มใหญ่ โดยครูอ่านชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ผู้วาดภาพประกอบ อ่านเนื้อเรื่องพร้อมทั้งชี้ข้อความ ขณะที่อ่าน เปิดโอกาสให้เด็กถาม หรือสนทนาเกี่ยวกับตัวละคร ช่วงเวลาที่ครูอ่านหนังสือให้เด็กฟังนี้เป็นเวลาที่ทำให้เด็กรู้สึกอบอุ่น และมีความสุข ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับเด็ก ดังนั้นครูควรอ่านหนังสือให้เด็กฟังทุกวันเพื่อช่วยให้อ่านหนังสือที่ติดต่อกัน และช่วยให้เด็กมีความรู้เกี่ยวกับการใช้หนังสือ การใช้สิ่งชี้แนะในการคาดคะเน และตรวจสอบการคาดคะเน

2) **การให้เด็กเล่าเรื่องซ้ำ** เป็นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจับใจความ เมื่อครูเล่านิทานให้เด็กฟังแล้ว ครูควรใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้เด็กคิดจับใจความสำคัญ และเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่าเรื่องให้ผู้อื่นฟัง การเล่าเรื่องอาจเป็นกิจกรรมระหว่างครูกับเด็ก หรือเป็นกิจกรรมระหว่างเด็กด้วยกัน

3) **การอ่านร่วมกัน** เริ่มตั้งแต่การอภิปรายถึงเนื้อเรื่องของหนังสือที่จะอ่าน หรือนำสิ่งของที่สัมพันธ์กับเรื่องมานำเสนอ เพื่อช่วยให้เด็กเริ่มสนใจหนังสือที่จะอ่านและช่วยให้เด็กมีความรู้พื้นฐานในเรื่องที่จะอ่านด้วย อ่านหนังสือให้เด็กฟังทั้งเรื่องเพื่อให้เด็กสนใจ ชี้คำอ่านเพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับตัวหนังสือ คำ หรือข้อความ เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการอ่าน ให้เด็กสนุกกับการทายเหตุการณ์ล่วงหน้า หากเด็กในห้องมีจำนวนมากควรใช้หนังสือเล่มใหญ่ที่เด็กสามารถมองเห็นได้อย่างทั่วถึง หรือใช้หนังสือขนาดปกติเมื่อเด็กมีจำนวนไม่มาก

4) **การอ่านอิสระ** เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเลือกอ่านตามความสนใจ สื่อที่ใช้ในการอ่านอาจเป็นหนังสือประเภทต่างๆ คำคล้องจอง เนื้อเพลง หรือสื่อต่างๆ เช่น ป้ายข้อความต่างๆ ในห้องเรียน ป้ายประกาศเตือนความจำ คำแนะนำในการใช้ และเก็บของเล่น คำขวัญ คำคล้องจองประจำมุม ป้ายสำรวจชื่อเด็กที่โรงเรียน ป้ายแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ รายการอาหารและของว่างประจำวัน ปฏิทิน ลักษณะอากาศประจำวัน หรือป้ายอวยพรวันเกิดเพื่อน เป็นต้น

5) **การอ่านตามลำพัง** วิธีการส่งเสริมการอ่านที่ดี คือ การให้เด็กได้มีโอกาสได้อ่านจริงๆ จัดให้มีช่วงเวลาเฉพาะที่ทุกคนรวมทั้งครูเลือกหนังสือมาอ่านตามลำพัง ช่วงเวลานี้เด็กจะได้เลือกหนังสือที่ตนชื่นชอบหรือสนใจมาอ่าน แม้ว่าชื่อกิจกรรมจะเป็นการอ่านเงียบๆ โดยไม่

รบกวนผู้อื่น ในทางปฏิบัติเด็กอาจพูดออกเสียงพิมพ์ระหว่างอ่านบ้าง ครูไม่ควรบังคับให้ทุกคนเงียบสนิทระหว่างอ่าน กิจกรรมนี้อาจใช้เวลาประมาณ 5-10 นาทีต่อวัน ควรเป็นเวลาของเด็กมีอิสระในการเลือกอ่าน โดยครูไม่ต้องมอบหมายงานต่อเนื่องจากการอ่านให้เด็กทำ

การจัดกิจกรรมในมุมหนังสือ

มุมหนังสือในห้องเรียนควรเป็นมุมที่เงียบสงบ สำหรับให้เด็กดูรูปภาพ อ่านหนังสือนิทาน ฟังนิทาน และควรจัดมุมหนังสือให้เด็กได้คุ้นเคยกับตัวหนังสือ ได้ทำกิจกรรมสงบๆ ตามลำพังหรือเป็นกลุ่มเล็กๆ ด้วยบรรยากาศที่สะดวกสบาย เช่น มีโต๊ะ ม้านั่ง เสื่อ หมอน กระดาษดินสอให้เขียนหรือวาดภาพที่สนใจ ควรเป็นมุมที่มีแสงสว่างเพียงพอ มีอากาศถ่ายเทสะดวก และมีความสวยงามเพื่อดึงดูดความสนใจให้เด็กเข้าไปอ่านหนังสือในมุมหนังสือและร่วมกิจกรรมในมุมหนังสือ โดยครูสามารถจัดกิจกรรมอื่นๆ ที่กระตุ้นความสนใจให้เด็กเข้ามาในมุมหนังสือ ดังนี้

- 1) อ่านหนังสือให้เด็กฟัง
- 2) เล่านิทาน
- 3) สนทนาถึงเรื่องราวในหนังสือ
- 4) ให้เด็กจับกลุ่มดูรูปภาพ อ่านหนังสือ
- 5) จัดที่สำหรับแสดงหนังสือใหม่หรือหนังสือที่น่าสนใจ
- 6) ฝึกจัดหนังสือให้เป็นระเบียบ ให้เด็กรู้สึกว่าหนังสือเป็นของพวกเขาเอง
- 7) ให้ยืมหนังสือกลับบ้าน
- 8) แนะนำให้เด็กนำหนังสือจากบ้านมาแลกเปลี่ยนไว้ที่มุมหนังสือ

การจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัย ในครั้งนี้ ได้กำหนดกิจกรรมไว้ดังต่อไปนี้

กำหนดการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัย

กิจกรรม	บทบาทครู	บทบาทเด็ก
<p>วันที่ 1-2 ของสัปดาห์</p> <p>กิจกรรมการอ่านออกเสียง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้เด็กเลือกหนังสือที่สนใจที่จะนำมาให้ครูอ่านให้ฟัง 2. อ่านหนังสือให้เด็กฟัง โดยอ่านชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ผู้วาดภาพประกอบ อ่านเนื้อเรื่องพร้อมกับชี้ข้อความขณะที่อ่าน 3. สนทนาถึงเนื้อเรื่องในหนังสือและส่วนประกอบของหนังสือ ได้แก่ ปก ชื่อเรื่อง การเปิดอ่านหนังสือตามลำดับหน้าและการเก็บรักษาหนังสือที่ถูกต้องวิธี 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปฏิบัติตามข้อตกลงในการเลือกเล่นมุมเล่นในห้องเรียน โดยเลือกเล่นให้ครบทุกมุมเล่น และเข้ามุมหนังสือไม่น้อยกว่า 3 ครั้งต่อหนึ่งสัปดาห์ 2. เลือกหนังสือที่สนใจและนำหนังสือมาให้ครูอ่านให้ฟังพร้อมกับเพื่อนๆ ที่เข้ามาในมุมหนังสือ 3. ร่วมสนทนาถึงเนื้อเรื่องในหนังสือ
<p>วันที่ 3-4 ของสัปดาห์</p> <p>กิจกรรมการอ่านร่วมกัน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เลือกหนังสือร่วมกับเด็กเพื่อนำมาอ่านร่วมกัน โดยครูอภิปรายเนื้อเรื่องของหนังสือและอ่านหนังสือให้เด็กฟังทั้งเรื่องเพื่อให้เด็กสนใจ หรือให้เด็กเล่าเรื่องในหนังสือซ้ำหากเป็นหนังสือที่เคยอ่านให้เด็กฟังแล้ว จากนั้นอ่านหนังสือร่วมกับเด็ก โดยครูเป็นต้นแบบในการอ่าน ดังนี้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เลือกหนังสือมาอ่านร่วมกันกับครูและเพื่อนในกลุ่ม 2. พลัดเปลี่ยนกันออกมาเป็นคนชี้ตัวหนังสือเพื่ออ่านร่วมกัน

กิจกรรม	บทบาทครู	บทบาทเด็ก
	<ul style="list-style-type: none"> — ชี้อ่านชื่อเรื่อง ชี้อ่านคำและให้เด็กอ่าน ออกเสียงไป พร้อมๆ กัน — สำหรับคำที่มี ภาพประกอบครูอาจชี้ที่ คำแล้วหยุดอ่านออกเสียง เพื่อให้เด็กอ่านคำ เหล่านั้น โดยอาศัยภาพ ชี้นำ <p>2. ผลัดเปลี่ยนให้เด็กออกมาชี้ ตัวหนังสือและอ่านร่วมกัน แทนครู (การอ่านร่วมกันใน กลุ่มเล็กสามารถใช้หนังสือ เล่มปกดีเป็นสื่อในการอ่าน ร่วมกันได้ ในขณะที่เด็ก ออกมาเป็นคนชี้คำอ่าน ครู อาจเป็นคนถือหนังสือเพื่อ อำนวยความสะดวกและให้ เด็กมองเห็นหนังสือได้อย่าง ทั่วถึง)</p>	
<p>วันที่ 5 ของสัปดาห์ กิจกรรมการอ่านอิสระ</p>	<p>ชักชวนให้เด็กเลือกหนังสือมา อ่านเองตามความสนใจ โดยที่ เด็กอาจจะอ่านร่วมกันในกลุ่ม เล็กๆ หรือเลือกหนังสือที่ สนใจมาอ่านเองตามลำพัง</p>	<p>เลือกหนังสือที่สนใจมาอ่าน ร่วมกันกับเพื่อนในกลุ่มเล็ก หรือเลือกหนังสือที่สนใจมา อ่านเองตามลำพัง</p>

การเลือกหนังสือสำหรับจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย

หนังสือสำหรับใช้ในการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัย ควรเป็นหนังสือที่เหมาะสมสำหรับเด็ก เป็นนิทานที่เรื่องราวมีความหมายสำหรับเด็ก มีเนื้อเรื่องที่เด็กสนใจ มีภาพและข้อความที่สัมพันธ์กัน ตัวหนังสือใหญ่ ชัดเจน มีการจัดวางหน้ากระดาษ ภาพและประโยคที่ง่ายต่อการเชื่อมโยงความหมาย มีเหตุการณ์หรือข้อความที่ซ้ำๆ ที่ช่วยการคาดคะเน มีโครงสร้างลีลาการเขียนและเรื่องราวที่เด็กคุ้นเคย นอกจากนี้ควรพิจารณาถึงรายละเอียดอื่นๆ ประกอบ เช่น

1. จำนวนประโยค หนังสือสำหรับเด็กอายุ 3 ขวบ ควรมีคำบรรยายหน้าละบรรทัดและประมาณ 3 บรรทัดสำหรับเด็กอายุ 5 ขวบ
2. การใช้คำ คำที่ใช้ควรเป็นคำง่าย ๆ ให้เด็กเข้าใจได้ทันที ไม่ต้องแปลความหมาย ถ้าเด็กเล็กประมาณ 2 – 4 ขวบ ควรใช้คำซ้ำหรือประโยคซ้ำ
3. ลีลาของคำ ลีลาในการใช้ถ้อยคำสอดคล้องเหมือนเสียงดนตรี เมื่อฟังหรืออ่าน จะเกิดความไพเราะ มีชีวิตชีวา
4. ภาพประกอบ ภาพที่ควรเลือกสำหรับหนังสือเด็กปฐมวัย เป็นภาพการ์ตูนที่สวยงาม มีชีวิตชีวา มีเส้นหนักและชัด มีขนาดใหญ่ประมาณ 3 ใน 4 ของหน้ากระดาษ เป็นภาพที่มีความเคลื่อนไหว สามารถเล่าเรื่องแทนตัวอักษรได้ ภาพนั้นจะต้องตรงกับเนื้อเรื่อง มีการออกแบบอย่างดี มีสีสัน และมีคุณค่าทางศิลปะ

การประเมินการอ่านของเด็กปฐมวัย

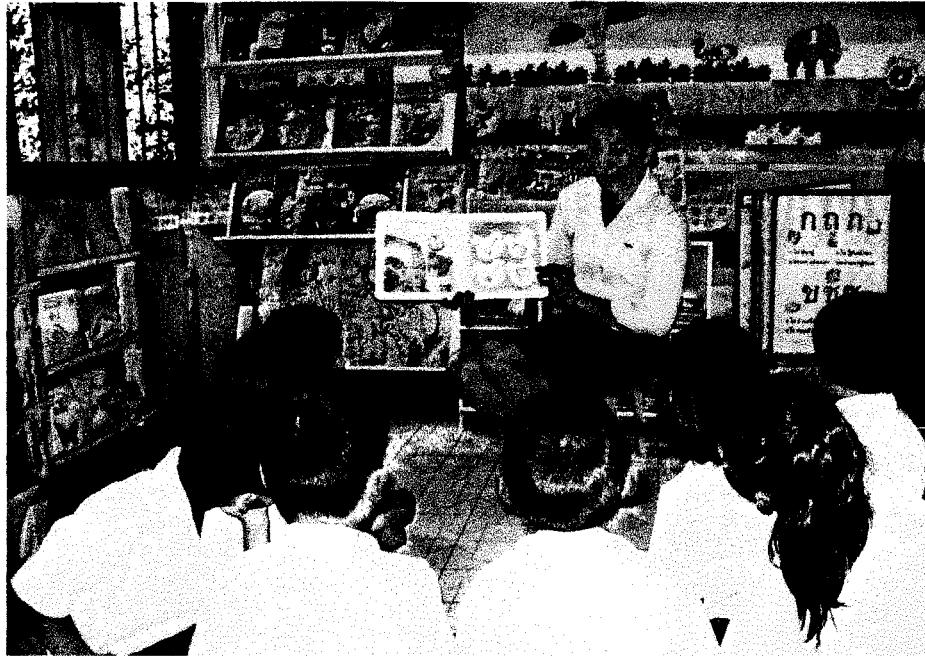
การประเมินการอ่านของเด็กปฐมวัย สามารถทำได้โดยการสังเกตเด็กขณะทำกิจกรรมการอ่านร่วมกับครู อ่านกับเพื่อน หรืออ่านคนเดียว ประเมินได้ 3 วิธี คือ

1. จากการสังเกต ได้แก่ การสังเกตท่าทางขณะเด็กอ่าน
2. จากการวินิจฉัยความหมาย ได้แก่
  - 2.1 การฟังเด็กอ่าน
  - 2.2 การฟังเด็กเล่าเรื่องซ้ำ และถามคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในหนังสือว่า “เรื่องนี้เกี่ยวกับอะไร” “คำนี้มีความหมายว่าอย่างไร” เพื่อจะรู้ว่าเด็กเข้าใจเรื่องราวหรือไม่
  - 2.3 การรู้ข้อมูลของเด็กในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการอ่าน ซึ่งเป็นพื้นฐานของการอ่าน เพื่อจะรู้ว่าเด็กเข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่างรูปและเสียงของตัวอักษรหรือไม่
3. จากการตอบสนองของเด็ก ได้แก่ การตอบสนองต่อเรื่องที่อ่าน การจับใจความจากเรื่องที่อ่าน การขยายความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ซึ่ง การประเมินความสามารถในการอ่าน

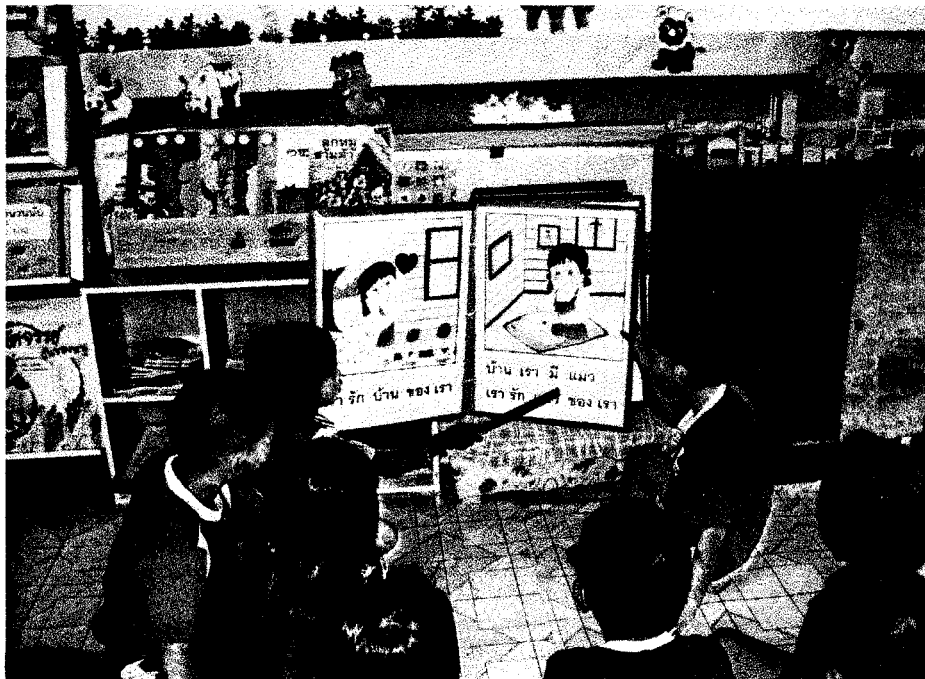
ของเด็กปฐมวัยในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมเด็กทั้งเป็นรายบุคคลและในกลุ่มย่อย
ขณะเด็กปฏิบัติกิจกรรมการอ่านในมุมหนังสือ

ภาคผนวก ง
ภาพการจัดกิจกรรมภาษาในมุมหนังสือ

กิจกรรมการอ่านออกเสียง

กิจกรรมการอ่านร่วมกัน

กิจกรรมการอ่านอิสระ

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางวนิดา ศิริวรรณชัย
วัน เดือน ปี	30 เมษายน 2513
สถานที่เกิด	อำเภอพาน้อย จังหวัดน่าน
ประวัติการศึกษา	ก.บ. (ครุศาสตรบัณฑิต) วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ 2535 ศษ.บ. (ศึกษาศาสตรบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2541
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านน้ำถัก จังหวัดน่าน
ตำแหน่ง	ครู